

Saksliste for SRY- møte 27. april 2012

Sted: Tromsø
Adr. Radisson Blu
Møteramme: 08:30 – 12:30

1. Godkjenning av dagsorden

2. Godkjenning av referat fra møtet 09.02.2012

3. Vedtakssaker

SRY-sak 08-02-2012	Nyoppnevning av SRY for perioden 2012 – 2016 – Mandat til SRY v/Dagfinn Hertzberg, KD
SRY-sak 09-02-2012	Nyoppnevning av SRY for perioden 2012 – 2016 – Arbeidsmåter og organisering av sekretariatet til SRY v/Rolf Jørn Karlsen, SRY
SRY-sak 10-02-2012	Nyoppnevning av faglige råd for perioden 2012 – 2016 v/Karl Gunnar Kristiansen, Udir
SRY-sak 11-02-2012	SRYs rapport for perioden 2008 – 2012 v/Rolf Jørn Karlsen, SRY
SRY-sak 12-02-2012	Gjennomgående dokumentasjonsordninger v/Karl Gunnar Kristiansen, Udir
SRY-sak 13-02-2012	Representasjon i yrkesopplæringsnemndene v/ Cecilia Lyche, Udir
SRY-sak 14-02-2012	Svar på oppdragsbrev 3-12 om å vurdere muligheten for fritak i engelsk for voksne i fag- og yrkesopplæring som ikke har tatt grunnkurs i Norge v/SRYs arbeidsgruppe
SRY-sak 15-02-2012	Historieprosjekt for fag- og yrkesopplæringen v/Kristian Ilner, NHO

4. Ledelsen i UDIR orienterer om sentrale saker direktoratet jobber med

5. Orienteringssaker

- Rapport fra SRYs beredskapsgruppe for inntak av lærlinger v/Lars Møllerud, SRY
- Status i arbeidet med Stortingsmelding 2013 v/Anne Katrine Kaels

Følgende orienteringssaker er lagt ut på sekretariatet for SRY og faglige råd sin nettside siden siste SRY-møte: [Sekretariatet for SRY og faglige råd](#)

6. Eventuelt

Vår saksbehandler: Tor-Åge Brekkvassmo
Direkte tlf: 23 30 12 00
E-post: post@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato: 10.04.2012
Vår referanse:
Deres dato:
Deres referanse:

SRY - møte 2-2012

Dato: 27.04.2012
Sted: Tromsø

SRY-sak 08-02-2012	Nyoppnevning av SRY for perioden 2012-2016 – Mandat til SRY
Dokument	Til behandling
Innstilling	SRY slutter seg til vedlagt mandat
Vedlegg:	Utkast til mandat for Samarbeidsrådet for yrkesopplæring for perioden juni 2012- juni 2016

Saksfremlegg

Vedlagt følger utkast til mandat for SRY. Mandatet omhandler også sammensetningen av rådet. Utkastet er basert på innspill som departementet har fått i bilaterale møter med organisasjonene om SRY. Forhold som berører SRYs arbeidsformer, møter med andre og ledelse er ikke berørt i utkastet til mandat. KD mener at SRY må beslutte dette selv og legger til grunn at det kan skje ved første møte i nytt SRY i juni.

I vedlagte utkast har KD forsøkt å ivareta at mange har etterlyst flere overordnede og framtidsrettede diskusjoner i SRY og mindre vektlegging av enkeltsaker knyttet til enkelte utdanningsprogram eller fag. Det er i tillegg lagt inn punkter om statusarbeid og om oppfylging av målene i samfunnskontrakten om flere læreplaner. Vi har presisert at SRY både skal vurdere opplæring i skole og på arbeidsplass. Flere har påpekt at skoledelen antagelig har fått for stor vektlegging

Vi har også tatt inn et nytt punkt om forholdet mellom de faglige rådene og SRY.

Når det gjelder sammensetning går det fram av utkastet at vi ikke legger opp til endringer i antall medlemmer. Vi har foreslått en formulering om at representanter for lærerne er å regne som arbeidstakerorganisasjon. Lærerne representerer ikke utdanningsmyndighetene.

I brevet til organisasjonene om oppnevning av nye medlemmer til SRY er det beskrevet noe nærmere hva slags roller organisasjonene er forventet å representere.

SRY-møte 2 - 2012

Dato: 27.04.2012
Sted: Tromsø

SRY-sak 09-02-2012	Nyoppnevning av SRY for perioden 2012 – 2016 – Arbeidsmåter og organisering av sekretariatet i SRY
Dokument	Til behandling
Innstilling	SRY oppretter en arbeidsgruppe som utarbeider en samlet henvendelse fra SRY til Utdanningsdirektoratet om arbeidsmåter og organisering av sekretariatet i SRY. Arbeidsgruppen består av følgende medlemmer: - - - - -
Vedlegg	

Saksfremlegg

SRY skal oppnevnes for en ny fireårsperiode fra juni 2012 (jf. opplæringsloven § 12,1).

SRY vil i dette møtet diskutere arbeidsmåter og organisering av sekretariatet i SRY.

Sekretariatet for SRY foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av SRY-medlemmer som utarbeider en henvendelse til Utdanningsdirektoratet om hvordan arbeidet i SRY skal organiseres. Utdanningsdirektoratet vil på bakgrunn av dette legge fram sitt forslag til organisering i SRYs junimøte.

Forslag til problemstillinger som kan tas opp:

1. Orienteringssaker og temasaker i møtene:
I dag er temasaker tatt ut av sakslisten. Foreløpig er det foreslått at sekretariatet kan sette opp egne temamøter etter ønske fra SRY. Muntlige orienteringssaker begrenses. Det lages skriftlige orienteringssaker som enten legges ved saksdokumentene og/eller legges ut på hjemmesiden til SRY under orienteringssaker.
2. Tidsramme for møtene:
Møterammen er i dag 09:00 – 16:00. SRY har de siste årene holdt 6 møter i året, inkludert studiereiser og fylkesbesøk.
3. Utsendelse av saksdokumenter:
Fra og med aprilmøtet 2012 får SRY tilsendt saksdokumentene 14 dager før SRY-møtet mot 8 dager tidligere.
4. Deltakelse fra andre enn SRYs medlemmer under møtene (herunder sekretariatet).
5. Deltakelse i og opprettelse av egne arbeidsgrupper.
6. Føringer for møter med det regionale nivå inkludert yrkesopplæringsnemndene.

Vår saksbehandler: Aina Helen Bredesen
Direkte tlf: 23 30 12 00
E-post: post@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
12.4.2012
Vår
referanse:
2011/118

Deres dato:

Deres
referanse:

SRY - møte 2-2012

Dato: 27. april 2012	
Sted: Tromsø	
SRY-sak 10-02-2012	Nyoppnevning av faglige råd – behandling av forhold omtalt i opplæringsloven § 12-2
Dokument	Til behandling
Innstilling	SRY anbefaler at antall råd og fag knyttet til de enkelte utdanningsprogram videreføres. SRY anbefaler modell xx om størrelse som prinsipp for representasjon i de faglige rådene. SRY anbefaler vedlagt utkast til mandat for de faglige rådene.
Vedlegg:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utkast til mandat for faglige råd 2012-2016 2. Mandat for faglige råd 2008-2012 3. Oversikt over størrelse for hvert enkelte faglige råd

Sammendrag

Nye faglige råd skal oppnevnes for perioden 2012-2016. Utdanningsdirektoratet er delegert oppnevningmyndighet fra Kunnskapsdepartementet. Opplæringslovens § 12-2 sier:

[...]Departementet avgjør etter framlegg frå organet for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa kva for faglege råd som skal skipast, storleiken på råda, kva for fagleg felt det enkelte rådet skal dekkje og reglement for oppgåvene til råda.

Vedlagte saksfremlegg er forslag til innspill fra SRY til Utdanningsdirektoratet om ovennevnte.

Som forarbeid til dette saksdokumentet har det gått en henvendelse til partene i arbeidslivet med ønske om innspill og forslag til endringer om mandat, sammensetting av de faglige rådene og rådsstruktur. Det har kommet en rekke innspill som er forsøkt ivaretatt i dette saksfremlegget. Alle innspill er publisert på Utdanningsdirektoratets nettside: <http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplaring/Organisering-av-faglige-rad-fra-2012-til-2016/>.

Det er utarbeidet et forslag til en endring av mandatet for de faglige rådene. I utkast til mandat er rådernes oppgaver konsentrert om eget utdanningsprogram generelt og opplæringen på Vg3-nivå spesielt. Det legges opp til redegjørelser om den faglige utviklingen innenfor rådets område og tilgrensede områder. Utkast til nytt mandat er beskrevet i vedlegg 1.

Med bakgrunn i innspillene fra partene er det behov for en diskusjon av sammensetting av de faglige rådene for å sikre bredest mulig representasjon. I vedlagte notat presenteres tre alternative forslag til sammensetting av de faglige rådene for neste oppnevningperiode.

Saksfremlegg

1. Innledning

Gjennom ratifisering av ILO-konvensjonen¹ av 23.06.1975 nr. 142 om yrkesrettledning og yrkesopplæring i 1976 fastslo Stortinget at partene i arbeidslivet skal ha avgjørende innflytelse på utformingen av fag- og yrkesopplæring². ILO-rekommandasjon nr. 150 anbefaler blant annet representasjon fra arbeidstakerne og arbeidsgivernes organisasjoner «i de organer som er ansvarlig for styringen av offentlige opplæringsinstitusjoner og for tilsynet med deres virksomhet» (art. 69). ILO-konvensjonen ligger dermed til grunn for dagens lovregulering av styringsordningen i fagopplæringen i Norge.

Nye faglige råd og representanter skal oppnevnes for perioden 2012-2016. Utdanningsdirektoratet har i brev av 4.7.2007 blitt delegert myndighet etter opplæringslovens § 12-2 av Kunnskapsdepartementet. Opplæringsloven § 12-2 sier at:

Departementet nemner opp faglege råd for fag- og yrkesopplæringa. Kwart fag eller fagområde som kan ha læretid i bedrift, skal vere knytt til eit fagleg råd. Departementet avgjer etter framlegg frå organet for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa kva for faglege råd som skal skipast, storleiken på råda, kva for fagleg felt det enkelte rådet skal dekkje og reglement for oppgåvene til råda.

2. Endringer i mandat for faglige råd

Det er utarbeidet forslag til nytt mandat som inneholder en beskrivelse av det enkelte råds fagfelt og reglement for oppgavene til rådene. Det er utarbeidet et forslag til en endring av mandatet for de faglige rådene. I utkast til mandat er rådernes oppgaver konsentrert om eget utdanningsprogram generelt og opplæringen på Vg3-nivå spesielt. Det legges opp til redegjørelser om den faglige utviklingen innenfor rådets område og tilgrensede områder. Arbeidet skal så langt som mulig baseres på forskning, prognoser og analyser. Utkast til nytt mandat er beskrevet i vedlegg 1.

Det har kommet innspill om at hvert yrkesfaglige utdanningsprogram skal være tilknyttet et eget faglig råd. I tillegg har det kommet innspill om det bør opprettes et eget faglig råd for de små og verneverdige fagene. Det foreslås med dette ingen endringer, men det er nå gjennom mandatet åpnet for etablering av arbeidsgrupper etter behov.

Det har kommet synspunkter på rådssekretærenes rolle, og det vil bli utarbeidet et mandat for sekretærrollen.

Utkast til mandat er vedlagt dette saksdokumentet som vedlegg 1.

3. Forslag til endringer i sammensetting

Med bakgrunn i innspillene fra partene er det behov for en diskusjon av sammensetting av de faglige rådene for å sikre bredest mulig representasjon. I vedlagte notat presenteres tre alternative forslag til sammensetting av de faglige rådene for neste oppnevningsperiode:

1. Ingen endring i sammensetting av faglige råd.
2. Endring i sammensetting i tråd med innkommende innspill som omhandler dette.
3. Endring av sammensetting til representanter fra arbeidsgiversiden, arbeidstakersiden og utdanningsmyndigheter.

Forslag nr. 1 – ingen endring

Dette forslaget innebærer at det ikke foretas noen endring av sammensetting og representasjon i de faglige rådene, og at dagens sammensetting videreføres for neste oppnevningsperiode, 2012-2016. Dette er illustrert i vedlegg 3, tabell 1.

¹ The International Labour Convention

² ILO-rekommandasjon nr. 150

Forslag nr.2 – endring i tråd med innkommende innspill

Forslaget betyr at Elevorganisasjonen ikke lenger er observatør, men er fullverdig medlemmer i de faglige rådene. Utdanningsforbundet ønsker to representanter i Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk (FRBA) og i Faglig råd for medier og kommunikasjon (FRMK) slik som de har i de andre rådene. Skolenes Landsforbund ønsker å utvide antall medlemmer i faglige råd til minimum 12 medlemmer der hvert råd består av tre lærerrepresentanter. I dagens sammensetting er det kun FRBA, FRMK og Faglig råd for helse- og sosialfag som har to lærerrepresentanter. Dette innebærer at disse rådene utvides til totalt 13 medlemmer, inkludert et fullverdig medlem fra Elevorganisasjonen. I tillegg kommer eventuelle observatører. Faglig råd for helse- og sosialfag vil da få et medlem fra Skolenes Landsforbund.

Forslaget vil føre til at alle faglige råd har minimum 12 medlemmer, inkludert en representant fra elevorganisasjonen. Alle de faglige rådene vil også bestå av tre lærerrepresentanter, to fra Utdanningsforbundet og en fra Skolenes Landsforbund. Dette er illustrert i vedlegg 3, tabell 2, 3 og 4.

Forslag nr. 3 - Endring av sammensetting til representanter fra arbeidsgiversiden, arbeidstakersiden og utdanningsmyndigheter

Forslaget innebærer at rådet skal bestå av representanter fra *arbeidstaker-* og *arbeidsgiversiden* i tillegg til representanter fra *utdanningsmyndigheter* i tillegg til et medlem fra *Elevorganisasjonen*. Dette betyr at *pedagogisk personell*, slik som beskrevet i dagens mandat, nå inngår i arbeidstakersiden. Arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene vil foreslå henholdsvis fem medlemmer hver til de faglige rådene, mens Utdanningsdirektoratet selv vil foreslå og bestemme antall medlemmer som skal representere *utdanningsmyndighetene*. Elevorganisasjonen vil ikke lenger være observatør, men er fullverdige medlemmer i de faglige rådene. Representanter for *utdanningsmyndigheter* vil direktoratet fremme gjennom bruk av FFU (Forum for utdanningssjefene), andre direktorater og lignende.

Et faglig råd vil da bestå av:

5 representanter fra *arbeidsgiversiden*, inkludert KS

5 representanter fra *arbeidstakersiden*, inkludert Utdanningsforbundet og Skolenes Landsforbund

Representanter fra *utdanningsmyndigheter* med bruk av FFU, også inkludert Elevorganisasjonen og eventuelle observatører.

Dette er skissert i vedlegg 3, tabell 5 og 6.

4. Forslag til vedtak

SRY anbefaler:

- at antall råd og fag tilknyttet til de enkelte utdanningsprogram videreføres
- modell xx om størrelse som prinsipp for representasjon i de faglige rådene
- vedlagt utkast til mandat for de faglige rådene

Vedlegg 1 Forslag nytt mandat for faglige råd 2012-2016

Vår saksbehandler: Aina Helen Bredesen
Direkte tlf: 23 30 27 14
E-post: aina.helen.bredesen@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
11.04.2012

Vår referanse:
2011/5148

Deres dato:

Deres referanse:

Forslag mandat for faglige råd

Fastsatt xx. xx 2012, gjeldende fra 1. september 2012.

Formål

Opplæringslovens § 12-2 fastslår opprettelse av faglige råd:

Departementet nemner opp faglege råd for fag- og yrkesopplæringa. Kvart fag eller fagområde som kan ha læretid i bedrift, skal vere knytt til eit fagleg råd. Departementet avgjer etter framlegg frå organet for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa kva for faglege råd som skal skipast, storleiken på råda, kva for fagleg felt det enkelte rådet skal dekkje og reglement for oppgåvene til råda.

1. De faglige rådene er rådgivende organ og representerer ressurser innen det enkelte utdanningsprogram. Gjennom selvstendig initiativ og oppgaver skal rådene arbeide for å utvikle kvaliteten i fagene og se trender og utviklingstrekk som dekker arbeidslivets, den enkeltes og samfunnets fremtidige behov for kompetanse.
2. De faglige rådene skal ivareta den faglige helheten innen eget utdanningsprogram og se sammenhenger på tvers av bransjer og strukturen i opplæringen.

Ansvarsområder

Rådets oppgaver skal utføres i henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet.

3. Partene i arbeidslivet gjennom de faglige rådene skal ha avgjørende innflytelse på innholdet i opplæringen på Vg3-nivå. De faglige rådene skal ved behov gi innspill til endringer i læreplanene på Vg1- og Vg2- nivå.
4. De faglige rådene skal følge den faglige utviklingen innenfor rådets område og tilgrensende områder. Ved behov skal rådet ta initiativ til nyetablering, omlegging og nedleggelse av utdannelse. Det faglige rådet skal to ganger i løpet av oppnevningssperioden sende en redegjørelse om ovennevnte. Arbeidet skal så langt som mulig baseres på forskning, analyser og prognoser. Redegjørelser for tilgang på læreplasser skal inkluderes. Arbeidet skal ses i sammenheng med det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet og informasjonssystemet for læreplaner.

Utdanningsdirektoratet vil utarbeide oppdrag i tråd med retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet.

5. De faglige rådene kan overfor Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet fremme saker knyttet til eget utdanningsprogram.

6. De faglige rådene skal gi råd i faglige spørsmål når Kunnskapsdepartementet eller Utdanningsdirektoratet ber om det.

Oppnevning, sammensetning og organisering

7. De faglige rådene oppnevnes av Utdanningsdirektoratet etter delegert myndighet fra Kunnskapsdepartementet for inntil fire år av gangen. Medlemmene representerer egen organisasjon og kompetanseområdet som de respektive utdanningsprogram består av.

8. De faglige rådene skal være sammensatt av like mange representanter fra arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. I tillegg skal rådet bestå av representanter fra utdanningsmyndigheter og elev- eller lærlingorganisasjoner.

9. Utdanningsdirektoratet kan oppnevne observatører fra statlige myndigheter tilknyttet det enkelte faglige råd.

10. De faglige rådene konstituerer seg selv og skal etablere et arbeidsutvalg.

11. I samarbeid med sekretariatet kan de faglige rådene ved behov trekke inn ytterligere spisskompetanse og opprette arbeidsgrupper.

Sekretariat og møtevirksomhet

12. Utdanningsdirektoratet er sekretariat for faglige råd som vil ha direkte tilgang til det faglige miljøet som håndterer flertallet av de sakene rådet skal behandle. Utdanningsdirektoratet skal utføre sekretariatsarbeidet i henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet.

13. Hvert faglig råd har en sekretær i Utdanningsdirektoratet.

14. Sekretariatet kan i samarbeid med arbeidsutvalget anmode organisasjonene om å foreslå en ny representant i det faglige rådet dersom et medlem gjentagende ganger ikke deltar i rådets arbeid.

15. Utdanningsdirektoratet dekker reise- og oppholdsutgifter og møtekostnader for de faglige rådene.

Vedlegg 2 Mandat for faglige råd 2008-2012

Vår saksbehandler: Knut Maarud
Direkte tlf: 23 30 13 19
E-post: knut.maarud@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
03.03.2008

Vår referanse:
2008/965

Deres dato:

Deres referanse:

Mandat for faglige råd

Fastsatt 3. mars 2008, gjeldende fra 1. september 2008.

Formål

1. De faglige rådene er rådgivende organ, og representerer ressurser innen sine faglige ansvarsområder i fag- og yrkesopplæringen. Gjennom selvstendig initiativ og oppgaver i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv, skal rådene arbeide for å utvikle kvaliteten i fagene og se trender og utviklingstrekk, slik at de dekker arbeidslivets, den enkeltes og samfunnets behov for kompetanse. De faglige rådene skal ivareta den faglige helheten for alle fag og yrker innen utdanningsprogrammene. Representantene representerer ikke bare egen organisasjon, men hele kompetanseområdet som de respektive utdanningsprogram består av.

Sammensetning, oppnevning og organisering.

2. De faglige rådene oppnevnes av Utdanningsdirektoratet for inntil fire år av gangen.

3. De faglige rådene skal være sammensatt av like mange representanter fra arbeidstaker og arbeidsgiversiden. Inntil en tredjedel av rådet kan bestå av pedagogisk personale og representanter fra utdanningsmyndighetene. Rådene skal ha faglig kompetanse og se sammenhenger på tvers av bransjer og strukturen i opplæringen.

4. De faglige rådene konstituerer seg selv.

5. De faglige rådene skal samarbeide seg i mellom og med Samarbeidsrådet for yrkesopplæring

6. I samarbeid med Utdanningsdirektoratet kan de faglige rådene trekke inn ytterligere spisskompetanse.

Oppgaver

7. De faglige rådene skal gi innspill og råd om endringer i tilbudsstrukturen innen de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Rådene skal bistå i arbeidet med

utvikling av læreplaner, vurderingsordninger, kompetanseutvikling kvalitetsutvikling, evaluering og oppfølging av Kunnskapsløftet. De faglige rådene skal bistå i arbeidet med å følge læreplanene ut i det fireårige opplæringsløpet.

8. De faglige rådene skal vurdere tilbudsstrukturen, og ved behov ta initiativ til etablering av nye lærefag og yrkesfag innen sitt ansvarsområde

9. De faglige rådene skal gi råd i faglige spørsmål når Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet eller Samarbeidsrådet for yrkesopplæring, ber om det

- 10. De faglige rådene kan på eget initiativ ta opp saker av prinsipiell og overordnet karakter knyttet til fag- og yrkesopplæring i henhold til punkt 9. -

Sekretariat og møtevirksomhet

11. Utdanningsdirektoratet er sekretariat for faglige råd.

12. Hvert faglig råd har en fast sekretær i Utdanningsdirektoratet.

13. Utdanningsdirektoratet dekker reiseutgifter og møtekostnader for de faglige rådene.

Vedlegg 3 Oversikt over størrelse for hvert enkelte faglige råd

Illustrasjon av dagens sammensetting – forslag nr. 1

Tabell 1 Dagens størrelse

Eksempel fra Faglig råd for service og samferdsel (FRSS)	
1	Arbeidsgiver
2	Arbeidsgiver
3	Arbeidsgiver
4	Arbeidsgiver
5	Arbeidsgiver
6	Arbeidstaker
7	Arbeidstaker
8	Arbeidstaker
9	Arbeidstaker
10	Arbeidstaker
11	Lærer
12	Lærer
13	Lærer
14	KS
15	EO

Illustrasjon av dagens sammensetting – forslag nr. 2

Tabell 2 Dagens størrelse med endringsforslag

Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk	
1	Arbeidsgiver
2	Arbeidsgiver
3	Arbeidsgiver
4	Arbeidsgiver
5	Arbeidstaker
6	Arbeidstaker
7	Arbeidstaker
8	Arbeidstaker
9	Lærer, Utdanningsforbundet
10	Lærer, Utdanningsforbundet
11	Lærer, Skolenes Landsforbund
12	KS
13	EO

Tabell 3 Dagens størrelse med endringsforslag

Faglig råd for medier og kommunikasjon	
1	Arbeidsgiver
2	Arbeidsgiver
3	Arbeidsgiver
4	Arbeidsgiver
5	Arbeidstaker
6	Arbeidstaker
7	Arbeidstaker
8	Arbeidstaker
9	Lærer, Utdanningsforbundet
10	Lærer, Utdanningsforbundet
11	Lærer, Skolenes Landsforbund
12	KS
13	EO

Tabell 4 Dagens størrelse med endringsforslag

Faglig råd for helse- og sosialfag	
1	Arbeidsgiver
2	Arbeidsgiver
3	Arbeidsgiver
4	Arbeidsgiver
4	Arbeidstaker
5	Arbeidstaker
6	Arbeidstaker
7	Arbeidstaker
8	Lærer, Utdanningsforbundet
9	Lærer, Utdanningsforbundet
10	Lærer, Skolenes Landsforbund
11	KS
12	EO
13	Observatør: Helsedirektoratet

Illustrasjon av endringsforslag nr. 3**Tabell 5 Dagens størrelse**

Eksempel fra FRSS	
1	Arbeidsgiver
2	Arbeidsgiver
3	Arbeidsgiver
4	Arbeidsgiver
5	Arbeidsgiver
6	Arbeidstaker
7	Arbeidstaker
8	Arbeidstaker
9	Arbeidstaker
10	Arbeidstaker
11	Lærer
12	Lærer
13	Lærer
14	KS
15	EO

Tabell 6 Størrelse etter endringsforslag

Eksempel	
1	Arbeidsgiver
2	Arbeidsgiver
3	Arbeidsgiver
4	Arbeidsgiver
5	<i>Arbeidsgiver (tidligere KS)</i>
6	Arbeidstaker
7	Arbeidstaker
8	Arbeidstaker
9	<i>Arbeidstaker (tidligere pedagogisk personell)</i>
10	<i>Arbeidstaker (tidligere pedagogisk personell)</i>
11	EO
12	<i>Utdanningsmyndigheter</i>
13	<i>Utdanningsmyndigheter</i>
14	<i>Observatør (eventuelt)</i>

SRY-møte 2 - 2012

Dato: 27.04.2012
Sted: Tromsø

SRY-sak 11-02-2012	SRYs rapport for perioden 2008 - 2012
Dokument	Til behandling
Innstilling	SRY vedtar SRYs rapport for perioden 2008 - 2012
Vedlegg	Rapport fra SRYs andre oppnevningsperiode, 2008 - 2012

Oppsummering

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene avslutter nå sin tredje oppnevningsperiode. Nytt SRY skal oppnevnes i juni 2012. I første møte i 2012 ba SRY sekretariatet om å lage en rapport om rådets arbeid i perioden 2008-2012. SRY ønsket følgende disposisjon for rapporten:

1. Oppnevning av SRY for perioden 2008–2012
2. Sentrale saker i perioden 2008–2012
  - Kvalitet
  - Forskning og dokumentasjon
  - Frafall
  - Internasjonalisering
3. SRYs vurdering av perioden 2008–2012
  - Nye retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og Udir
4. Framtidige oppgaver og utfordringer
5. Vedlegg

Sekretariatet sa ja til forespørselen, men besluttet senere i samråd med ledelsen i SRY å utelate kapittel 3. Denne rapporten har derfor bare fire kapitler. I de to første kapitlene gjør sekretariatet rede for de viktigste diskusjonene og aktivitetene SRY har gjennomført i perioden 2008–2012. SRYs leder, Rolf Jørn Karlsen, har skrevet det siste kapittelet ("Fremtidige oppgaver og utfordringer"). Rapporten gir innblikk i hvordan SRY har vært med på å påvirke debatten om fag- og yrkesopplæringen i perioden.

SRY-møte 2 -2012

Dato: 27. april 2012
Sted: Tromsø

SRY-sak 12-02-2012	Oppdragsbrev 7-10. Utprøving av gjennomgående dokumentasjon
Dokument	Til behandling
Innstilling	Basert på sluttrapportene fra utprøvingen og synspunktene i møte, utarbeider SRYs representanter som deltok på evalueringsseminar 19.4.2012 en uttalelse til Utdanningsdirektoratet.
Vedlegg	Rapporter fra fylkeskommuner og faglige råd. Evaluering fra NIFU/FAFO

Sammendrag

SRY anbefalte i møte 4. desember 2007 å innføre en gjennomgående dokumentasjonsordning for opplæring i skole og bedrift. I tråd med SRY sin anbefaling ba Kunnskapsdepartementet gjennom oppdragsbrev 7-10 Utdanningsdirektoratet gjennomføre en utprøving av gjennomgående dokumentasjon. Målet for utprøvingen var:

1. På bakgrunn av utprøvingen å vurdere fagarbeideres og arbeidsgiveres behov for en dokumentasjonsordning og av dokumentasjonens nytteverdi
2. Erfaringsinnhenting av ulike modeller
3. Ta stilling til om dokumentasjonsordningen skal innføres permanent og forskriftsfestes.

Utprøvingen startet høsten 2010 og ble avsluttet 31.12.2011. Evaluering og sluttrapporter fra deltakende fylkeskommuner og faglige råd er kunngjort på direktoratets nettsider. NIFU/FAFOs evaluering er i tillegg presentert på et eget evalueringsseminar 19.4.2012, hvor SRY var invitert med tre representanter. Disse deltakerne vil også kunne orientere nærmere om resultater som er oppnådd.

SRY inviteres, på bakgrunn av erfaringer fra utprøvingen, til å komme med synspunkter i møtet. Det er også mulig å gi skriftlige innspill. Frist er satt til 1.mai 2012.

Bakgrunn for saken

SRY anbefalte i møte 4. desember 2007 å innføre en gjennomgående dokumentasjonsordning for opplæring i skole og bedrift innen de yrkesfaglige programområdene. Vedtaket ble gjort på grunnlag av en rapport fra en arbeidsgruppe oppnevnt av SRY i september samme år.

Utdanningsforbundets representant i arbeidsgruppa reserverte seg mot anbefalingene. Gruppa anbefalte at dokumentasjonen skulle legges ved, eller påføres vitnemål, og fag- eller svennebrev. Prinsippene for en slik gjennomgående deskriptiv dokumentasjonsordning mente arbeidsgruppen best kunne ivaretas ved hjelp av en CV som eleven og lærlingen selv kunne fylle ut og få godkjent av opplæringsansvarlig i skole og i bedrift.

Departementet oppnevnte deretter en ny arbeidsgruppe. Gruppa utarbeidet et enstemmig mandat som ble anbefalt av SRY i møte 9. desember 2009. I tråd med SRY sin anbefaling har Kunnskapsdepartementet gjennom oppdragsbrev 7-10 bedt Utdanningsdirektoratet gjennomføre en utprøving av gjennomgående dokumentasjon.

Av oppdragsbrevet framgår det at modellene skal utvikles av faglige råd og fylkeskommunene i fellesskap, mens direktoratet skulle ha en koordinerende rolle. Utprøvingen startet høsten 2010 og ble avsluttet 31.12.2011.

SRY er blitt løpende orientert om utprøvingen, men har ikke hatt noen formell rolle. Selv om direktoratet ved besvarelsen av oppdragsbrevet vil legge hovedvekt på rapportene fra fylkeskommunene, faglige råd og evalueringen, er det ønskelig med synspunkter fra andre deler av partssamarbeidet, herunder SRY.

Mål for utprøvingen

Oppdragsbrevet setter følgende mål for utprøvingen:

1. På bakgrunn av utprøvingen, vurdere fagarbeideres og arbeidsgiveres behov for en dokumentasjonsordning og av dokumentasjonens nytteverdi
2. Erfaringsinnhenting av ulike modeller
3. Ta stilling til om dokumentasjonsordningen skal innføres permanent og forskriftsfestes.

Deltakere i utprøvingen

Det ble bestemt at gjennomgående dokumentasjon skal prøves ut i fire utdanningsprogrammer (Faglig råd for elektrofag, Faglig råd for teknikk og industriell produksjon, Faglig råd for helse- og sosialfag og Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk) innen fem fylkeskommuner (Oppland fylkeskommune, Buskerud fylkeskommune, Rogaland fylkeskommune og Telemark fylkeskommune). Representanter fra disse fylkeskommunene og faglige rådene utgjorde en arbeidsgruppe, hvor koordinering av utprøvingen ble gjort.

Omfang av utprøvingen

Utdanningsdirektoratet ønsket et tilstrekkelig omfang av utprøvingen. Samtidig var det ikke ønskelig å ha et større omfang enn det var mulig å innhente og evaluere erfaringer fra. Antallet deltakere ble slik:

	Vg1- klasser	Vg1- elever	vg2- klasser	Vg2- elever	Lærlinger
Buskerud	4	30	4	60	48
Rogaland	18	270	3	45	84
Troms	8	119	2	30	40
Oppland	11	167	6	112	65
Telemark	13	195	10	150	154
Sum	54	781	25	397	237

Utvalget ble gjort i samarbeid med forskningsavdelingen i Utdanningsdirektoratet.

Oppsummering av resultater fra deltakende fylkeskommuner og faglige råd

Deltakende fylkeskommuner og faglige råd har utarbeidet sluttrapporter, hvor resultater fra utprøvingen er beskrevet. Rapportene vil, sammen med evalueringen og andre innspill, danne grunnlag for direktoratets svar på oppdragsbrevet. Her følger noen stikkord fra oppsummeringene. Det henvises for øvrig til rapportene som ligger på SRYs hjemmeside, og på direktoratets kalender under evalueringsseminaret 19. april [lenke](#).

Oppland fylkeskommune

- Ønsker nasjonal standard
- Tilbakemeldinger til denne sluttrapporten fra lærebedrifter som deltar i utprøving i Oppland, viser at en gjennomgående dokumentering svarer på arbeidslivets behov
- Oppland fylkeskommune slutter seg til denne konklusjonen, og anbefaler at gjennomgående dokumentasjon innføres som en obligatorisk ordning.

Buskerud fylkeskommune

- Ut fra de erfaringer og synspunkter som har framkommet i prosjektet mener Buskerud fylkeskommune at det er behov for et gjennomgående dokumentasjonssystem i YF.
- Det er ikke gjort erfaringer så langt som gir grunnlag for å trekke noen konklusjon om eventuell forskriftsfesting.
- Fylkeskommunen er derfor usikker på om det bør forskriftsfestes et krav om dette nå

Troms fylkeskommune

- For å sikre et forsvarlig opplæringstilbud samt dokumentere opplæringen vil Troms fylkeskommune anbefale at gjennomgående dokumentasjon forskriftsfestes.

Telemark fylkeskommune

- Arbeidsgiversiden i industrien stoler på at fagbrev og kompetansebevis er beskrivende og dekkende for den kompetansen som fagarbeidere og søkere til lære plass skal inneha.
- Det er kun er ønskelig med et enkelt dokument eller CV som kan si noe om eventuell spisskompetanse som det ikke forventes å ligge i et fagbrev eller kompetansebevis.
- Beskrivelsen bør være spesifikk og detaljert. Bedriftene etterlyste underskrift av faglig leder eller tilsvarende på sluttdokumentet.
- Tilbakemeldingene fra opplæringskontorene og skolene på Fronter som plattform for dokumentasjonene er at den er tungvint å bruke og lite egnet som dokumentasjonssted for lærlingene.

Rogaland fylkeskommune

- Elever, lærlinger, lærere, instruktører, prøvenemndsmedlemmer og arbeidsgivere i Rogaland mener, i følge fylkeskommunen, at ordningen er nyttig. De anbefaler derfor at den videreføres.
- Ut fra erfaringer Haugaland og Sunnhordland opplæringskontor for elektrofag (HSO) har til nå med bruk av praksisloggen, ønskes de at gjennomgående dokumentasjon forskriftsfestes.
- Fylkeskommunen støtter denne konklusjonen, og anbefaler at gjennomgående dokumentasjon forskriftsfestes

Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk

- «Etter rådets oppfatning bør gjennomgående dokumentasjon gjøres obligatorisk i alle byggfag.
- Det bør utvikles et nasjonalt system med basiselementer i dokumentasjonen som kan tilpasses fagenes behov.»

Faglig råd for teknikk og industriell produksjon

- Rådet mener en gjennomgående dokumentasjonsordning må ha en overordnet nasjonal profil. Uten en nasjonal standard vil man kunne risikere at 19 fylker velger hver sin profil. Det vil bli umulig å forholde seg til slik løsning.
- Rådet mener imidlertid at det er viktig å poengtere at ulike fag og bransjer kan ha ulike behov for dokumentasjon.
- Faglig råd TIP mener at ordningen bør forskriftsfestes.

Faglig råd for elektrofag

- Bedrifter og opplæringskontor gir generelt uttrykk for at dette må bli permanent ordning
- Det må tilrettelegges en nasjonal standard tilpasset de enkelte fag.
- Faglig råd for elektrofag mener at ordningen bør forskriftsfestes.

Faglig råd for helse- og sosialfag

- Rådet støtter tiltak som kan bidra til at elever/lærlinger bedre kan dokumentere sin læringsaktivitet og stå godt rustet den dag hun/han søker lære plass eller jobb
- Faglig råd for helse- og sosialfag kan ikke se at det på bakgrunn av det gjennomførte prosjektet er grunnlag for å innføre en obligatorisk dokumentasjonsordning for alle.

Evaluering av NIFU/FAFO

Av evalueringen fra NIFU/FAFO framgår det på side 98:

- «Ut fra det vi ser i forsøket, og slik vi har analysert situasjonen til lærlingene og lærebedriftene, er det imidlertid vanskelig å se for seg at det generelt, verken i bedrifter disse eller i andre fagområder, på kort sikt vil utvikle seg stor etterspørsel etter en gjennomgående dokumentasjon av opplæringen til bruk i overgangene. ....»
- Den veldig løse formen forsøket har fått, har også bidratt til at det er tilsvarende vanskelig å trekke bastante slutninger på bakgrunn av det. Vi ser at noen av modellene fungerer bedre enn andre, noe som i stor grad ser ut til å kunne forklares ved at de har vært prøvd ut mye lengre enn selve forsøksperioden.»
- Spørsmålet om *hva nå* kan dermed i stor grad avgrenses til i hvilken grad det vil være politisk ønskelig og gjennomførbart å kople de eksisterende arbeidslivssystemene, eventuelt i en utviklet form, opp mot en tilsvarende dokumentasjon i skolen.

Det henvises for øvrig til rapporten fra NIFU/FAFO, som er publisert både på Utdanningsdirektoratet.no, og på SRYs egne hjemmesider.

SRY-møte 2 2012

Dato: 27.4.2012
Sted:

SRY-sak 13-02-2012	Representasjon i yrkesopplæringsnemndene
Dokument	Til behandling
Innstilling	SRY vil ta saken opp igjen i revidert form når samfunnskontrakten er undertegnet. SRY ber sekretariatet om å lage et nytt saksfremlegg basert på momenter fra diskusjonen i møtet 27. april 2012.
Vedlegg:	

Saksfremlegg

I SRY-møtet 9.2.2012 ba Virkes representant sekretariatet for SRY om å sette opp representasjon i yrkesopplæringsnemndene som sak til neste møte. Bakgrunnen for ønsket er at Virke, Utdanningsforbundet, YS og Spekter ikke er representert i yrkesopplæringsnemndene i alle fylkene, og at de ikke har kommet med i nemnder de har bedt om å bli representert i. Organisasjoner som signerer den kommende samfunnskontrakten vil forplikte seg til å jobbe for å oppfylle nasjonale utdanningspolitiske målsettinger. Virkes representant spør om det kan bli vanskelig å ivareta forpliktelsene så lenge arbeidet med å iverksette politikken skjer på regionalt nivå og organisasjonene ikke alltid er representert i trepartssamarbeidet på dette nivået. Dette dokumentet skal danne grunnlag for en diskusjon i SRY om representasjonen i yrkesopplæringsnemndene.

Y-nemndas rolle i det fylkeskommunale arbeidet med fagopplæringen

Hvert fylke har en yrkesopplæringsnemnd. Oppgavene til yrkesopplæringsnemndene er hovedsakelig regulert i opplæringsloven § 12-4.¹ Den fastslår følgende:

Yrkesopplæringsnemnda skal fremje behov hos og synspunkt frå arbeidslivet overfor fylkeskommunane.

Yrkesopplæringsnemnda skal i form av vedtak uttale seg i saker som fylkeskommunen etter § 4-8 er pliktig til å leggje fram for nemnda. Dette gjeld mellom anna saker om godkjenning av lærebedrifter og tap av godkjenning, og om fylkeskommunens kvalitetssystem for fag- og yrkesopplæringa.

Yrkesopplæringsnemnda skal arbeide for å heve kvaliteten av heile fag- og yrkesopplæringa. Yrkesopplæringsnemnda skal særleg

¹ Kilde: <http://www.lovdatab.no/all/tl-19980717-061-014.html#12-4>

- fremje forslag til organisering, arbeidsmåtar og strategiar for å utvikle kvaliteten av fag- og yrkesopplæringa
- vurdere og uttale seg om rutinane i fylkeskommunen for å sikre kvaliteten av fag- og yrkesopplæringa
- vurdere korleis partane i arbeidslivet skal bidra til kvalitetsutvikling og -sikring i fag- og yrkesopplæringa
- vurdere korleis samhandlinga mellom skolar og lærebedrifter kan betrast
- vurdere korleis kompetanseutvikling kan sikrast

Yrkesopplæringsnemnda skal arbeide for best mogleg dimensjonering av den vidaregåande opplæringa, og gi fylkeskommunen råd om tiltak i samband med den årlege fastsetjinga av tilbod.

Yrkesopplæringsnemnda skal arbeide for at rådgivinga om fag- og yrkesopplæring blir best mogleg, og foreslå tiltak der ho finn det nødvendig.

Yrkesopplæringsnemnda skal gi råd om korleis utvikling av fag- og yrkesopplæringa og samhandling mellom skolar og bedrifter kan medverke til regional utvikling, mellom anna utvikling av nye verksemder og arbeidsplassar.

Yrkesopplæringsnemnda kan gi fylkeskommunen fullmakt til å gjere den faglege vurderinga av bedrifter eller til å utføre andre oppgåver som etter lov eller forskrift er lagde til yrkesopplæringsnemnda.

I tillegg spiller yrkesopplæringsnemndene en viktig rolle i forbindelse med godkjenning av lærebedrifter. Jf. opplæringsloven § 4-3 må lærebedriften være faglig godkjent av yrkesopplæringsnemnda før fylkeskommunen kan godkjenne den. Ifølge paragrafen skal fylkeskommunen legge avgjørende vekt på den faglige vurderingen til yrkesopplæringsnemnda.²

Opplæringsloven ble endret i 2007. Lovendringen i 2007 åpnet blant annet for at fylkeskommunen selv kunne bestemme hvor mange medlemmer yrkesopplæringsnemnda skulle ha, noe som ikke var tilfelle før 2007. Tilbakemeldinger Virke og YS har fått i henvendelser til fylkeskommunene i forbindelse med oppnevningen av medlemmer til yrkesopplæringsnemndene kan tyde på at mange fylkeskommuner ikke ønsker å utvide størrelsen på yrkesopplæringsnemndene til tross for at loven nå åpner for det.

Oppnevning av yrkesopplæringsnemnd

Fylkeskommunene har ansvaret for å oppnevne nemndene, jf. opplæringsloven § 12-3.³ Paragrafen sier følgende om sammensetningen til nemndene og rekruttering av medlemmer:

Nemnda skal ha medlemmer med personlege varamedlemmer som til saman skal ha brei innsikt i heile fag- og yrkesopplæringa og i nærings- og sysselsetjingsspørsmål. Det skal i alle høve nemnast opp medlemmer frå partane i arbeidslivet etter forslag frå arbeidstakarorganisasjonane og etter forslag frå arbeidsgivarorganisasjonane. Partane i arbeidslivet skal ha fleirtal i nemnda. Dessutan skal det nemnast opp minst éin representant for elevar, lærlingar eller lære kandidatlar etter forslag frå organisasjonar eller organ som representerer desse. Fylkeskommunen kan be lærarorganisasjonane om forslag til medlemmer i nemnda.

Funksjonsperioden til yrkesopplæringsnemnda er den samme som for fylkestinget. Utdanningsdirektoratet har kontaktet to personer som arbeider med fagopplæring i to fylkeskommuner, og som har god kjennskap til prosessen som leder frem til oppnevning av

² Ibid.

³ Kilde: <http://www.lovdatabasen.no/all/hl-19980717-061.html#map014>

yrkesopplæringsnemnder. To er et lite antall, og deres erfaringer er ikke nødvendigvis representative. De gir likevel et innblikk i hvordan arbeidet kan foregå, og beskrivelsene til de to personene er sammenfallende. Grunnet tidsbegrensninger har det ikke latt seg gjøre å gjennomføre samtaler med fagopplæringspersoner i andre fylkeskommuner.

De to fylkeskommunene starter prosessen med nyoppnevningen i god tid før den nye yrkesopplæringsnemnda skal oppnevnes. Den ene starter seks måneder i forveien, og sender da ut et brev arbeidstaker-, arbeidsgiver-, lærer- og elevorganisasjoner og eventuelle andre interessenter (for eksempel opplæringskontor) og ber dem foreslå medlemmer. Fylkeskommunen lager en innstilling på bakgrunn av forslagene organisasjonene og eventuelle andre interessenter melder inn. I arbeidet med innstillingen tar de naturligvis hensyn til kravene lovverket stiller til representasjon, herunder at partene i arbeidslivet skal ha flertall i yrkesopplæringsnemndene. Når innstillingen er klar legger fylkeskommunen den frem for yrkesopplæringsnemnda. Medlemmene i den sittende yrkesopplæringsnemnda får dermed alltid mulighet til å komme med innsigelser i saker som gjelder dem selv. Når yrkesopplæringsnemnda har vurdert innstillingen, legger fylkeskommunen den frem for fylkestinget. Fylkestinget velger siden to medlemmer fra fylkestinget som også skal sitte i yrkesopplæringsnemnda. Også i det andre fylket blir fylkeskommunens innstilling til fylkestinget laget på bakgrunn av innspill og forslag fra organisasjonene.

Oppnevningsprosessen i de to fylkene fremstår som svært oversiktlig. Opplysninger Virke og YS har kommet med kan tyde på at prosessen ikke nødvendigvis er like strukturert i alle landets fylker. I neste avsnitt gjør vi først rede for dagens representasjon i yrkesopplæringsnemndene. Deretter oppsummerer erfaringene Virke, YS, Utdanningsforbundet og Spekter har gjort seg i arbeidet med å få plass i yrkesopplæringsnemnder.

Dagens representasjon i yrkesopplæringsnemndene

NHO og LO, fylkestingspolitikere, elev- og/eller lærlingrepresentant er representert i alle yrkesopplæringsnemndene. KS er representert i flere nemnder. Representasjonen til Virke, Utdanningsforbundet, YS og Spekter er beskrevet i tabellen nedenfor.

Organisasjon	Organisasjonen er medlem i Y-nemnd i følgende fylker
Virke	Oslo, Akershus, Østfold, Telemark, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Nord-Trøndelag
YS	Oslo, Hedmark, Oppland, Sogn og Fjordane, Vest-Agder og Aust-Agder
Spekter	Oslo og Aust-Agder
Utdanningsforbundet	Akershus, Hedmark, Vestfold, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland og Finnmark

Virke

Virkes representant i SRY forteller at Virke – den gang HSH – i 2007 henvendte seg til alle fylkeskommunene god tid i forkant av fylkestingsvalget og nyoppnevninger. Bakgrunnen for henvendelsen var endringene i opplæringsloven som berørte yrkesopplæringsnemndenes oppgaver og størrelse. På det tidspunktet var Virke kun representert i Akershus. Resultatet av henvendelsene ble at Virke etter fylkestingsvalget 2007 fikk representasjon i fem fylker i tillegg til Akershus. Ifølge Virkes representant var prosessene for nyoppnevning svært ulike i de ulike fylkeskommuner, og det var vanskelig å få oversikten over hvordan man skulle gå frem. Flere fylkeskommuner ga uttrykk for at det ikke var plass i nemnda. Noen fylkeskommuner unnlot å svare på henvendelser.

I forkant av nyoppnevningene som fant sted i forbindelse med fylkestingsvalget 2011, gjorde Virke en vurdering av hvilke fylkeskommuner det var særlig viktig for organisasjonen å få innpass i, blant annet begrunnet i allerede igangsatte aktiviteter, gode kandidater til vervet, volum på medlemsmassen osv. Virke fremmet kandidater i alle fylker der organisasjonen allerede var representert. I tillegg prioriterte de Oslo, Buskerud og to andre fylker. Fylkeskommunene hadde

også denne gang svært ulik praksis. Noen sendte brev i forkant av oppnevningen og ba Virke om å komme med forslag til medlemmer. Andre gjorde ikke det. Enkelte besvarte heller ikke henvendelsene fra organisasjonen. To av de prioriterte fylkene avsto forespørselen. Det ene sendte et administrativt avslag. Det andre oppnevnte sin nemnd uten representasjon fra Virke. Virke har bedt om og hatt et eget møte om saken med fylkesordføreren i det aktuelle fylket. Virke og fylkesordføreren ble da enige om noen retningslinjer for hvordan de kan ivareta et samarbeid til tross for at Virke ikke har sete i yrkesopplæringsnemnda. I Oslo fikk Virke representasjon. Virke fikk også varaplass i yrkesopplæringsnemnda i Buskerud. Organisasjonen har i brev form stilt flere spørsmål til prosessen i det aktuelle fylket og til saksbehandlingen, og i tillegg bedt om et møte med fylkesordføreren for å drøfte saken.

Det er ikke nødvendigvis noe mål å være representert i yrkesopplæringsnemndene i alle fylkene. Virke har unnlatt å fremme forslag til kandidater til nemndene i to fylker der organisasjonen har fått forespørsel om det. Begrunnelsen er at Virke enten har svært få medlemsbedrifter og/eller mangler aktuelle kandidater i de aktuelle fylkene.

YS

YS har sendt inn forslag til kandidater til yrkesopplæringsnemnda til samtlige fylkeskommuner. I tillegg til de faste plassene YS har i yrkesopplæringsnemndene i fylkene nevnt i tabellen ovenfor, har organisasjonen en varaplass i Hordaland og en observatør i Nord-Trøndelag.

YS har ved flere anledninger opplevd at personer de har foreslått som medlemmer til yrkesopplæringsnemnder har kommet med, men da som representanter for andre organisasjoner som også hadde foreslått dem.

I et fylke står YS oppført med en vararepresentant, men personen som er oppnevnt kommer fra LO. YS har tilskrevet fylkeskommunen både administrativt og politisk for å avklare dette, og bedt om at det er personen fra YS som blir oppført på den plassen som er tiltenkt YS. YS har så langt ikke fått melding om hva fylkeskommunen har gjort eller tenkt å gjøre med denne saken.

I et annet fylke er YS sin kandidat oppnevnt som fast representant, men vedkommende står oppført som representant fra KS. Også her har YS vært i kontakt med fylkeskommunen administrativt, og fått opplyst at deres kandidat også ble foreslått fra KS og at fylkeskommunen har valgt å la ham representere KS i stedet for YS.

I et tredje fylke har YS ikke fått med sin foreslåtte kandidat i nemnda, men organisasjonens forslag til vara er derimot satt opp på varaplass – som representant fra LO.

Spekter

Spekter er representert i yrkesopplæringsnemndene i Oslo og Aust-Agder. Spekters representant melder at organisasjonen har fått avslag fra et av fylkene som de har søkt om plass i yrkesopplæringsnemnda.

Utdanningsforbundet

Utdanningsforbundets representant i SRY opplyser at organisasjonen henvendte seg til samtlige fylkeskommuner i god tid før oppnevningen av nye yrkesopplæringsnemnder. Unio/Utdanningsforbundet har medlemmer i åtte nemnder og observatører i ni. Organisasjonen er ikke representert i yrkesopplæringsnemnda i Oppland, og mangler avklaring fra et fylke om hvorvidt de vil bli representert i nemnda.

Diskusjonspunkter:

Hvis organisasjoner forplikter seg nasjonalt (for eksempel ved å undertegne den kommende samfunnskontrakten) og iverksettelsen av politikken skjer regionalt/lokalt, er det da en utfordring at enkelte organisasjoner ikke er representert i yrkesopplæringsnemndene?

- Hvis ja:
  - Hvordan skal vi forstå lovverket som regulerer arbeidet i yrkesopplæringsnemndene?
  - Bør sammensetningen i SRY få noen konsekvenser for hvordan man setter sammen yrkesopplæringsnemndene? Bør sammensetningen til yrkesopplæringsnemndene speile sammensetningen til SRY?
  - Hvilken rolle har KS når det gjelder utviklingen av rutinene fylkeskommunene har for oppnevning av yrkesopplæringsnemnder?

Forslag til vedtak:

SRY vil ta saken opp igjen i revidert form når samfunnskontrakten er undertegnet. SRY ber sekretariatet om å lage et nytt saksfremlegg basert på momenter fra diskusjonen i møtet 27. april 2012.

SRY-møte 2- 2012

Dato: 27.04.2012
Sted: Tromsø

SRY-sak 14-02-2012	Muligheten for å erstatte engelsk med et annet fremmedspråk
Dokument	Til behandling
Innstilling	SRY diskuterer spørsmålet med bakgrunn i dette notatet

Muligheten for å erstatte engelsk med et annet fremmedspråk

Kunnskapsdepartementet(KD) har i Oppdragsbrev 03/12 bedt Utdanningsdirektoratet om en faglig vurdering av spørsmålet om fritak i engelsk og muligheten for å erstatte dette faget med en eksamen eller realkompetansevurdering i et annet fremmedspråk. Mer presist gjelder oppdraget engelsk for voksne deltakere/lærlinger som ikke har gjennomført grunnskolen i Norge og som er i gang med yrkesutdanning med mål om å avlegge fag-/svenneprøve.

Fra flere hold er det blitt hevdet at engelsk kan være en stor byrde for dem som ikke har hatt faget før de kom til Norge. Som bakgrunn for oppdraget peker KD på et utdrag fra *NOU 2010:7 Mangfold og mestring* (kap 11.6 Utvalgets vurderinger) der det heter

Manglende engelskkunnskaper kan være et betydelig hinder for relativt mange deltakere. Dette kan være deltakere som behersker andre fremmedspråk og arbeider for å lære seg norsk. I tillegg skal disse deltakerne lære seg nokså avansert engelsk for å kunne bestå videregående opplæring. Utvalget mener det bør ses på muligheter for unntak og fleksible ordninger i denne sammenhengen. For eksempel bør det kunne vurderes om det kan gis anledning til ta eksamen som privatist i annet fremmedspråk enn engelsk, og at karakteren i dette faget kan erstatte engelskkarakteren.

I gjeldende lovverk er det mulighet for fritak for fellesfag gjennom å benytte praksiskandidat-ordningen (Opppl. § 3-5). Ca 6000 får fagbrev hvert år ved å benytte denne ordningen. En forutsetning for å benytte denne ordningen er at kandidaten kan dokumentere fem års relevant yrkespraksis. For mange minoritetsspråklige, spesielt innenfor helsefagene, har det vist seg å være svært vanskelig å skaffe seg tilstrekkelig lang praksis. Disse må da benytte ordinær lærlingeordning der det er krav om alle fellesfag, for å gå opp til fagprøve.

Hovedregelen er da at lærlingen eller eleven skal ha bestått alle fagene som er fastsatt i fag- og timefordelingen for Vg1, Vg2 og eventuelt Vg3 i skole. Men § 3-51 annet ledd gir lærlinger og elever en mulighet til å fremstille seg til fag- og svenneprøven selv om de ikke har bestått i inntil to av fellesfagene. Det er imidlertid vilkår om at de har fulgt opplæringen, at det er fellesfag og at de har fått karakteren 1 i standpunkt. Disse lærlingene og elevene må bestå fagene innen 2 år etter at fag- og svenneprøven ble avholdt for å få utstedt fag- eller svennebrevet.

I følge forskriften § 3-67 tredje ledd kan lærlingen eller eleven få utstedt fag- eller svennebrev selv om ikke alle fag og eksamener er bestått. Disse unntakene fremgår av § 3-67 tredje ledd a. b. og c. Men bestemmelsen sier også at der det er knyttet offentlig nasjonal eller internasjonal sertifisering til et fag- eller svennebrev, kan det ikke gis fritak i strid med slike sertifiseringsregler. For helsefagarbeidere er det ikke et krav om engelsk for å kunne gi autorisasjon. Praksiskandidater uten fellesfag får autorisasjon.

KD har i oppdragsbrevet bedt Udir om å innhente informasjon fra ulike aktører bl.a. SRY om de aktuelle problemstillingene. SRY inviteres herved til å gi innspill til følgende problemstillinger:

Oppdraget ber om en vurdering på tre spørsmål:

1. Hvilke konsekvenser vil det ha å erstatte engelsk med et annet fremmedspråk for voksne elever som ikke har tatt grunnskolen i Norge?
2. Vil erstatning av engelsk med et annet fremmedspråk kunne påvirke gjennomføringsgraden for denne voksengruppa vi her snakker om?
3. Hvordan vil arbeidslivet vurdere kompetanse i et annet fremmedspråk opp mot kompetanse i engelsk?

Saksbehandler: Olav Reiersen
Telefon: 23 30 12 00
Epost: post@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
12.04.2012
Vår
referanse:
2011/5090

SRY-møte 2- 2012

Dato: 27.04.2012
Sted: Tromsø

SRY-sak 15-02-2012	Historieprosjekt for fag- og yrkesopplæringen
Dokument	Til behandling
Innstilling	<p>SRY ønsker å ta et initiativ til å få skrevet fag- og yrkesopplæringens historie. SRY setter ned en gruppe som får i oppgave å følge opp initiativet. Første oppgave blir å undersøke mulig finansiering av prosjektet.</p> <p>Gruppen skal bestå av:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - <p>Sekretariatsfunksjonen ligger hos Utdanningsdirektoratet</p>
Vedlegg	Notat fra NHO

Historieprosjekt for fag- og yrkesopplæringen

NHO har foreslått at SRY tar initiativ til å få skrevet fagopplæringens historie. Forslaget går ut på at det bør skrives et verk i tre bind. Forslag til inndeling: 1. De klassiske håndverkerfagene fra middelalderen. 2. Utviklingen av de typiske industrifagene fra det 19. århundre. 3. Fagopplæringen i nyere tid.

NHO ser for seg en form for et spleiselag, for eksempel ved at partene i trepartssamarbeidet representert i SRY finansierer en tredjedel hver. Et meget foreløpig prisoverslag er 2 – 3 millioner kroner per bind, til sammen 6 – 9 millioner.

Vanlig prosedyre ved utarbeidelse av historieverk er å søke etter forfattere/forskere med relevant fagkompetanse – dvs. hovedfag, mastergrad eller doktorgrad i historie. Den norske historiske forening (HIFO) kan bidra ved utlysning, og de har egne standardkontrakter for slike skriveprosjekter. NHO antyder et alternativ hvor prosjektet helt eller delvis legges ut direkte for alternative kompetente forskermiljøer.

Mulig prosjektstruktur

Det er viktig at prosjektgruppen har en klar formening om hvor omfangsrikt prosjektet skal være. Det avhenger også av økonomi- og tidsperspektivet. Lignende historiske prosjekter er ofte delt inn i flere bind. Det vil være naturlig å engasjere flere forskere til å skrive enkeltkapitler. En redaktør vil kunne koordinere det faglige arbeidet og rapportere til SRYs prosjektgruppe, som igjen rapporterer til et samlet SRY.

Det er på det rene at et slikt verk bør fange bredden og kompleksiteten i denne delen av vår historie. Systematisk struktur er viktig. En modell som kan tenkes, er å følge en kronologisk utvikling fra for eksempel håndverkerlaugene i middelalderen og frem til den tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæringen vi har i dag.

Verket kan opp i tre bind. Første bind vil kunne ta for seg de klassiske håndverkerfagene fra middelalderen. Andre bind vil kunne ta for seg utviklingen av de typiske industrifagene fra det 19. århundre, da den industrielle revolusjonen medførte at mange nye fag så dagens lys i Europa.

Et tredje bind kan da ta for seg nyere tid, der vi får en mer lovregulert fag- og yrkesopplæring samt det partssamarbeidet vi har i dag. Her kan kanskje SRYs representanter selv bidra i form av et kapittel eller en liten artikkel for å løfte historien inn i den nyere tiden.

Kildematerialet er svært omfangsrikt. Nasjonalbiblioteket har etter hvert samlet mye. I tillegg har hovedorganisasjonene egne rikholdige arkiver med lærebøker, lovverk, tidsskrifter, bransjebøker, jubileumsbøker, årbøker m.v. Kildematerialet befinner seg både på sentralt og lokalt plan.

De aktuelle forskermiljøene vil sikkert ha kvalifiserte meninger om hvilken struktur og tematisk anretning som egner seg best til å formidle stoffet.

Prosjektets varighet og økonomi

Med kildehenvisninger, bilder og illustrasjoner kan omfanget av hvert bind kunne bli på ca. 500 sider eller mer. Med tre bind vil verket da komme på minst 1500 sider. Hvis vi lykkes med oppstart fra 1.1. 2013, vil prosjektperioden realistisk være til utgangen av 2015.

Det er vanskelig å angi en nøyaktig kostnadsramme, men et såpass ambisiøst prosjekt som antydnet over, vil åpenbart være beheftet med betydelige kostnader. Faghistorikere Utdanningsdirektoratet har vært i kontakt med, stipulerer prosjektet til å omfatte ca. tre årsverk per bind. I tillegg til lønnskostnader, kommer innsamling og tilrettelegging av billedmateriale, møteutgifter for bokkomiteen samt bokproduksjonen, herunder grafisk tilrettelegging, trykking, innbinding og distribusjon. To-tre millioner per bind er ikke urealistisk. Da snakker vi fort om totale kostnader i størrelsesorden 6-9 millioner kroner

En modell for finansiering bør diskuteres hvis man bestemmer seg for å gå for prosjektet. NHO ser for seg en form for et spleiselag; for eksempel ved at partene i trepartssamarbeidet representert i SRY finansierer en tredjedel hver.

NHO foreslår også at verket - om det blir realisert - lanseres ved et større arrangement, enten spesifikt laget for formålet, eller på en allerede etablert arena.

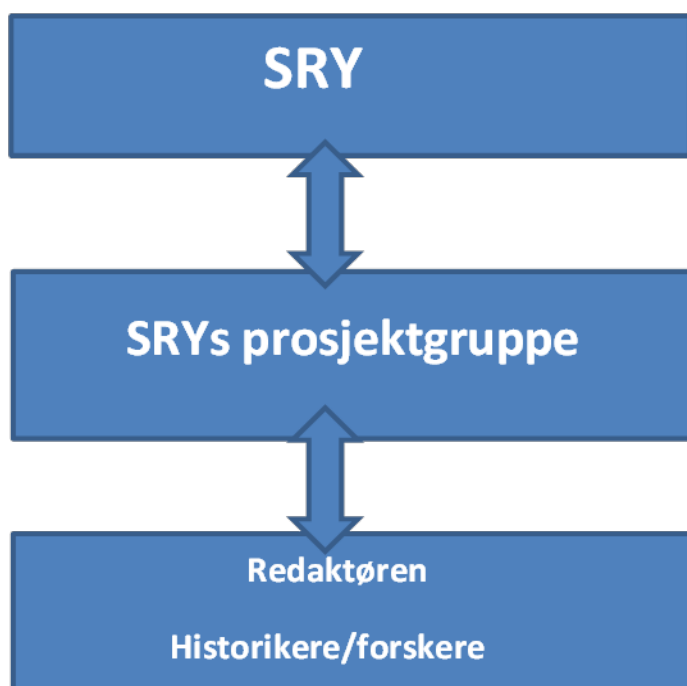
Forskermiljøer

Det er nødvendig å gå bredest mulig ut og se hvilke miljøer som egner seg til å være med på et slikt prosjekt, og hvor kompetansen og kapasitet finnes. I utgangspunktet bør vi søke forfattere/forskere til prosjektet med relevant fagkompetanse – dvs. hovedfag/master/doktorgrad i historie. Gjennom Den norske historiske forening (HIFO) kan det gjennomføres en utlysning der man søker etter forfattere. HIFO har egne standardkontrakter for slike skriveprosjekter.

Alternativt kan prosjektet helt eller delvis legges ut direkte for alternative kompetente forskermiljøer uten anbud – men det forutsetter privat finansiering.

Forskerne må få frihet til å disponere stoffet basert på de kilder de finner interessante. SRY vil være i tett dialog med forskerne og sørge for gjensidig forståelse av rammene. Det må skrives kontrakter med forskerne.

Prosjektet kan ha en rapporteringsstruktur som følger:

SRY-møte 2 2012

Dato: 27.04.12
Sted: Tromsø

Orienteringssak	ReferNet policyrapport
Dokument	Til orientering
Innstilling	
Vedlegg:	

ReferNet Policy rapport

Utdanningsdirektoratet er i gang med å besvare ReferNet policyrapport til Cedefop. Årets policyrapport er en survey om de kortsiktige målsettingene i Brugge-erklæringen fra EUs Københavnprosess. Surveyen skal måle hvor langt landene er kommet i arbeidet med å nå disse målsettingene. En sammenstilling av policyrapportene fra alle EU-land, Norge og Island vil behandles på øverste nivå i EU-systemet.

Utdanningsdirektoratet har nylig signert ny kontrakt med Cedefop om ReferNet for perioden 2012-2015. Våre kontraktsforpliktelser innebærer blant annet å levere rapporter om utviklingstrekk innen norsk fag- og yrkesopplæring. Fra i år er det flere endringer i vår ReferNet-kontrakt. Policyrapporten har blitt en årlig aktivitet, og innholdet har endret seg; rapporten har gått fra å være en lengre tekstanalyse om norske utviklingstrekk innen fag- og yrkesopplæringen, til i år å være en survey.

Surveyen er delt inn i følgende seks temadeler, og hver del består av 10-25 spørsmål:

- 1 Promoting VET and related career opportunities
- 2 Supporting participation in VET
- 3 Partnerships and cooperation
- 4 Work based learning and entrepreneurship
- 5 Monitoring VET outcomes
- 6 General questions

Omfanget av surveyen er bredt og berører mange ulike deler og nivåer av yrkesopplæringen. I arbeidet med rapporten har vi involvert representantene i det norske ReferNettverket med ansvarsområde innen surveyens nedslagsfelt. Dette er representanter fra Kunnskapsdepartementet, Arbeidsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, VOX, Senter for IKT i utdanningen og partene i arbeidslivet. En ferdig versjon av rapporten vil sendes på høring hos ReferNettverket, og rapporten leveres til Cedefop 31. mai.

Program for fylkesbesøk SRY

25. april

18:10	Flyankomst SRY
19:00 - 20:30	Møte med YON på Radisson Blu
20:30	Middag (SRY, YON, TFK) på Skarven

26. april

Fylkeshuset, Fylkestingssalen

08:30 – 09:00	Velkommen til Troms! v/ fylkesutdanningssjef, Sedolf Slettli
09:00 – 09:45	Muligheter og utfordringer i nord v/ Trond Skotvoll (NHO Troms)
09:45 – 10:00	Pause
10:00 – 10:45	Utfordringer for fagopplæringa i nord v/fylkesutdanningssjef, Sedolf Slettli
10:45 – 11:15	Næring og utdanning – klarer vi å få de folkene vi trenger? v/ LO og leder i YON, Synnøve Søndergård
11:15 – 1200	Buss til Havbruksstasjonen i Tromsø, Ringvassøya

Havbruksstasjonen

12:00 – 12:30	Lunsj – og velkommen til havbruksstasjonen
12:30 – 13:30	Marin utvikling i nord
13:30 – 14:00	Omvisning, kaffe og kake ved tilbakekomst til møterommet
14:00 – 14:30	Samarbeid skole – næringsliv v/ Lerøy Aurora
14:30 - 15:00	Mot strømmen – et utradisjonell naturbruksrekruttering v/ Leif-Peder Jørgensen
15:00 – 15:15	Fagopplæring i praksis – lærlinger i fiskeri og havbruk v/Hugo Reiertsen
15:15 - 16:00	Dialog mellom SRY og aktører i næringa (prøvenemndsmedl, faglige ledere, forskere...) Avslutning
16:00 – 16:45	Buss Havbruksstasjonen - Tromsø
20:00	Felles middag!

27. april

	SRY-møte på Radisson Blu
14:00	Flyavgang fra Troms

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkesuohkan

Utkast til mandat for samarbeidsrådet for yrkesopplæringen for perioden juni 2012 – juni 2016

SRY skal bidra til å utvikle fag- og yrkesopplæringen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for kompetanse. SRY skal tilstrebe et overordnet og strategisk perspektiv,

SRY skal bidra til samarbeid mellom aktuelle aktører for fag- og yrkesopplæringen nasjonalt, regionalt og lokalt samt mellom bransjer og sektorer.

SRY skal ha 14 medlemmer og hvert medlem skal være personlig oppnevnt for inntil fire år av gangen, med hvert sitt varamedlem.

Oppgaver

- arbeide for kvalitet i opplæringen i skole og arbeidsliv arbeide for å heve yrkesfagernes status
- basert på kunnskap og informasjon, vurdere behov for endringer i yrkesopplæringen
- vurdere hvordan læreplaner og tilbudsstrukturen ivaretar den enkelte, virksomhetenes og samfunnets behov for kompetanse
- arbeide for at målsettingen om 20 pst flere læreplasser nås innen 2015
- foreslå områder for utprøvinger og utviklingsarbeid eller forskning innenfor fag- og yrkesopplæringen
- foreslå antall faglige råd og rådenes arbeidsområde
- arbeide for god kontakt mellom arbeidsliv og skole
- gi råd til nasjonale og regionale utdanningsmyndigheter ved behov

Sammensetting

Samarbeidsrådet skal være sammensatt av representanter for arbeidstakerorganisasjonene (herunder lærerorganisasjoner), arbeidsgiverorganisasjonene, nasjonale og regionale utdanningsmyndigheter og elever/lærlinger. Arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentantene skal til sammen utgjøre flertallet i organet. Samarbeidsrådet konstituerer seg selv.

Forholdet til de faglige rådene

De faglige rådene har ansvar for å gi råd til myndighetene om spørsmål som gjelder fag innenfor sine respektive utdanningsprogram, jf mandatet for de faglige rådene. SRY skal som hovedregel ikke behandle saker som gjelder mindre endringer i læreplaner på VG2 og VG3 nivå eller mindre endringer i tilbudsstrukturen.

Delegering, arbeidsutvalg, arbeidsgrupper

SRY kan opprette arbeidsgrupper og foreslå for departementet og/eller Utdanningsdirektoratet at det opprettes andre grupper eller utvalg.

Sekretariat

Utdanningsdirektoratet skal forberede arbeidet i Samarbeidsrådet gjennom å forberede de sakene rådet skal behandle, ha ansvar for de praktiske oppgavene i forbindelse med Samarbeidsrådets arbeid og innhente informasjon rådet ber om.

Rapport fra SRYs andre oppnevningsperiode, 2008 - 2012

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene avslutter nå sin andre oppnevningsperiode. Nytt SRY skal oppnevnes i juni 2012.

Denne rapporten gir innblikk i hvordan SRY har vært med på å påvirke debatten om fag- og yrkesopplæringen i perioden 2008-2012. Rapporten har tre kapitler. Kapittel 1 gir en kort beskrivelse av oppnevningen av SRY som fant sted i 2008. Kapittel 2 oppsummerer de viktigste sakene SRY har arbeidet med i perioden. I kapittel 3 gjør leder i SRY, Rolf Jørn Karlsen, rede for framtidige oppgaver og utfordringer han mener SRY må håndtere i neste oppnevningsperiode.

Innhold

1. Oppnevning av SRY for perioden 2008-2012	3
2. Sentrale saker i perioden 2008–2012	4
2.1 Kvalitet.....	4
2.2 Forskning og dokumentasjon.....	6
2.3 Frafall.....	7
2.4 Internasjonalisering	9
3. Framtidige oppgaver og utfordringer ^{v/} leder for SRY, Rolf Jørn Karlsen	13
Vedlegg 1 Medlemsoversikt i SRY i perioden 2008 - 2012.....	15
Vedlegg 2 Tall fra Utdanningsdirektoratets regnskapssystem for perioden 2008-2011	16

1. Oppnevning av SRY for perioden 2008-2012

Kunnskapsdepartementet (KD) har ansvar for å oppnevne SRY, jf. opplæringsloven § 12-1. Departementet fastsetter sammensetningen til SRY og bestemmer hvilke oppgaver rådet skal ha. Både sammensetningen og oppgavene er beskrevet i mandatet til SRY, som KD vedtok i 2004.

I henhold til mandatet skal SRY bestå av til sammen 14 medlemmer og 14 varamedlemmer. Arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentantene skal til sammen ha flertall. Hvert medlem skal være personlig oppnevnt for inntil fire år av gangen. I perioden fremmet SRY ønske om at Senter for internasjonalisering av utdanning (SiU) skulle møte fast som observatør. SRY konstituerer seg selv. Leder- og nestledervervet går på omgang mellom arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden. NHO og LO hatt disse rollene.

Oppnevningen i 2008 ble gjort i tråd med føringene i mandatet. Fordelingen mellom partene framgår av tabellen nedenfor.¹

Vedlegg 1 gir en fullstendig oversikt over medlemmene og varamedlemmene KD oppnevnte i 2008.

Organisasjoner	Antall medlemmer
NHO	2
KS	2
NAVO	1
HSH	1
Fornyings- og administrasjonsdepartementet	1
LO	3
YS	1
Kunnskapsdepartementet	1
Utdanningsforbundet	1
Elevorganisasjonen	1

Utdanningsdirektoratet er sekretariat for SRY. Direktoratet har blant annet forberedt sakene SRY har behandlet og hatt ansvar for alle praktiske oppgaver i forbindelse med møteavviklingen.

SRY har i perioden 2008-2012 behandlet og fattet vedtak i cirka 90 saker. I neste kapittel vil vi gjøre rede for de mest sentrale sakene SRY har arbeidet med i oppnevningsperioden.

¹Det har skjedd flere navneendringer i perioden: NAVO endret navn til Spekter (6. juni 2007), HSH endret navn til Virke (28. september 2011) og Fornyings- og administrasjonsdepartementet er blitt til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (1. januar 2010)

2. Sentrale saker i perioden 2008–2012

Ifølge mandatet skal SRY blant annet bidra til å utvikle felles rammer og strategier for fag- og yrkesopplæringen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for kompetanse. Videre skal SRY bidra til samarbeid mellom aktuelle aktører i fag- og yrkesopplæringen nasjonalt, regionalt og lokalt samt mellom bransjer og sektorer.

Innledningsvis i perioden ba flere av medlemmene i SRY om at dagsorden for møtene skulle konsentrere seg omoverordnede saker i stedet for detaljerte enkeltsaker. SRY vedtok derfor at rådet ikke skal uttale seg i høringssaker med mindre myndighetene ber om råd i forbindelse med bearbeidningen av høringer. SRY har likevel behandlet flere høringssaker.

Behandlingen av slike enkeltsaker har imidlertid vært unntakene, og det er først og fremst arbeidet med store, overordnede temasaker som har preget SRY i perioden 2008-2012. I det første møtet SRY avvirket i perioden ble medlemmene enige om å prioritere følgende tema de neste fire årene: kvalitet, forskning og dokumentasjon og frafall². I tillegg fremhevet SRY behovet for økt oppmerksomhet mot internasjonale spørsmål. I resten av dette kapitlet vil vi oppsummere diskusjonene SRY har hatt om disse temaene, anbefalinger og råd de har gitt til Utdanningsdirektoratet og KD, og myndighetenes oppfølging av disse.

2.1 Kvalitet

SRY har jobbet med flere sentrale saker knyttet til kvalitet, blant annet kompetanseheving og etterutdanning i bedriftsbasert opplæring, prosjekt til fordypning, gjennomgående dokumentasjon, kvalitetsvurderingssystem og endringer i tilbudsstrukturen.

Kompetanseheving og etterutdanning i bedriftsbasert opplæring

Kunnskapsløftets målsetting for fagopplæringen er at det skal være høy kvalitet i hele opplæringsløpet, både i skoledelen og bedriftsdelen. For å støtte opp om målsettingen rådet SRY i oktober 2008 myndighetene til å inkludere aktørene i den bedriftsbaserte opplæringen i en varig ordning for kompetanseheving. SRY etterlyste en mer sentral finansiering av bransjedrevet og/eller bransjeinnrettet utvikling av etterutdanningstilbud. I tillegg til kunnskap om læreplaner og vurdering fremhevet SRY behovet for å øke veiledningskompetansen til faglig ledere og instruktører.

SRY oppfordret myndighetene til å inkludere alle aktørene i fag- og yrkesopplæringen i framtidige tiltak de ville iverksette for å heve kompetansen,

---

²SRY har nylig poengtert at det er bedre å bruke *gjennomføring* som begrep, snarere enn frafall. I denne rapporten vil vi i omtalen av saker bruke begrepene om hverandre alt etter når de ulike sakene har vært oppe til behandling.

også yrkesfaglærere i skolen, prøvenemndsmedlemmer og medlemmer i klagenemnder.

For å imøtekomme SRYs ønsker satte myndighetene av et betydelig beløp til utvikling av etterutdanningsmaterieell for aktørene i fag- og yrkesopplæringen. Oppdraget med å utvikle materiellet ble gitt til NTNU, HiAk og Sintef, som ferdigstilte det våren 2011. SRY ble jevnlig informert om fremdriften i utviklingsarbeidet. Prosjektgruppen arrangerte to informasjons-/utviklingsseminar hvor blant annet alle fylkene var representert med aktuelle parter/aktører.

Prosjekt til fordypning

SRY hadde prosjekt til fordypning (PTF) på dagsorden 7. oktober 2009. SRY har blant annet fulgt evalueringen av PTF, som Fafo gjennomfører. Evalueringen skal belyse hvordan, i hvilken grad og under hvilke betingelser innføringen av PTF bidrar til økt kompetanseoppnåelse i fag- og yrkesopplæringen. Hittil har Fafo publisert to delrapporter fra evalueringen. Funn fra evalueringen som omhandlet hvordan rammebetingelser i skolen har betydning for implementeringen av PTF fikk SRY til etterlyse en veileder i faget. Etter anbefaling fra SRY utarbeidet Utdanningsdirektoratet en veileder til PTF, som ble lansert på landskonferansen i oktober 2010.

Gjennomgående dokumentasjon

SRY tok i desember 2009 initiativ til utprøvingen av gjennomgående dokumentasjonsordninger. Formålet med utprøvingen var å kartlegge fagarbeideres og arbeidsgiveres behov for en dokumentasjonsordning og dokumentasjonens nytteverdi for arbeidsgiver, arbeidstaker, elev og lærling. SRY stilte seg bak forslaget til mandat for utprøvingen som KD hadde utformet. Direktoratet bestilte en evaluering av utprøvingen. Rapporten fra evalueringen ble publisert i april 2012 og presentert på møtet SRY gjennomførte samme måned. Hovedkonklusjon: .... (kommer!)

Kvalitetsvurderingssystem

I løpet av perioden startet Utdanningsdirektoratet arbeidet med å utvikle et helhetlig nasjonalt kvalitetsvurderingssystem for fag- og yrkesopplæringen (NKVS-FY). NKVS-FY skal bygge på statistikk, evaluering, forskning, brukerundersøkelser og resultater av tilsyn og tester. Tilgangen på systematisk informasjon om kvaliteten på opplæringen er en sentral forutsetning for nasjonal og regional styring og kvalitetsutvikling. Status for fremdriften i arbeidet med NKVS-FY ble etter hvert satt opp som fast punkt på dagsorden til SRY-møtene. SRY har etterlyst en bredere diskusjon om hvilke målsettinger for fagopplæringen et slikt kvalitetssystem skal støtte opp om.

SRY har foreslått medlemmer til referansegruppen i prosjektet og er representert i styringsgruppen.

Endringer i tilbudsstrukturen

Med sammenslåingen av utdanningsprogrammer og innføringen av nye læreplaner har Kunnskapsløftet naturlig nok gitt grunnlag for mange diskusjoner. SRY har hatt prinsipielle diskusjoner om rammene og prinsippene som skal ligge til grunn for tilbudsstrukturen. SRY har vært opptatt av at endringen i strukturen skal baseres på erfaringer, støttet opp av forskning, anbefalinger fra de faglige rådene og eventuell annen dokumentasjon.

SRY vedtok i juni 2010 en anbefaling om å oppdatere prosedyrene for behandling av endringer i tilbudsstrukturen.

SRY har gjennomgående vært opptatt av hvordan fylkeskommunene og den enkelte skole og lærebedrift bruker handlingsrommet i 2+2-modellen (to år i skole og to i bedrift), og rådet har diskutert hvilke muligheter som finnes for å fravike denne modellen. Rådet har diskutert hvorvidt alle elever og lærlinger i alle typer fag behøver det samme teoritilfanget for å kunne utføre arbeidet de holder på å kvalifisere seg til. Diskusjonene har så langt ikke resultert i noen konkrete anbefalinger.

Kryssløp

Etter flere henvendelser om åpning for kryssløp, besluttet SRY å ta en prinsipiell diskusjon om kryssløp fra Vg1 til Vg2 og fra Vg2 til Vg3 før behandlingen av nye henvendelser. SRY anmodet Utdanningsdirektoratet om å bestille en kartlegging og vurdering av begrunnelser for innføring av eksisterende kryssløp. Anmodningen ble fulgt, og forskningsinstituttet NIFU fikk oppdraget. Resultatene fra kartleggingen var overveiende positive. SRY vedtok derfor å anbefale at det igjen skulle bli mulig å innføre nye kryssløp dersom partene i arbeidslivet fremmer velbegrunnede forslag om det.

2.2 Forskning og dokumentasjon

SRY har involvert seg i forskningen og statistikkutviklingen innen fag- og yrkesopplæringen på flere måter. Rådet har blant annet deltatt i referanse- og styringsgruppen til et større forskningsprogram, og meldt inn behov for forskning og statistikk direkte til Utdanningsdirektoratet. SRY har også vært opptatt av å formidle kunnskap om fag- og yrkesopplæringen til praksisfeltet, og vektlagt dette som en sentral oppgave.

SRY ba om å bli representert i styringsgruppene for evalueringen av Kunnskapsløftet og den langsiktige satsningen Norges forskningsråd har innen utdanningsforskning, Utdanning 2020. SRY fikk ikke plass i disse styringsgruppene. SRY ble imidlertid representert i Norges forskningsråd sin programkomité for forskerseminaret om fag- og yrkesopplæring i april 2010. SRY er representert i referansegruppen og styringsgruppen til NKVS-FY.

SRY har i flere år understreket at det er et stort behov for bedre statistikk og forskning om fag- og yrkesopplæringen. Forskning har stått på sakslisten ved

flere anledninger. I de fleste tilfellene har Utdanningsdirektoratet henvendt seg til SRY og bedt om bistand i forbindelse med utlysningen av forskningsoppdrag, men SRY har også tatt initiativ og bedt Utdanningsdirektoratet om å bestille forskning rådet har behøvd i sitt arbeid. NIFU-prosjektet om kryssløp er et eksempel på det.

Når det gjelder forskningstemaer, har SRY påpekt at forskningen omlæringsmiljøet i bedriftene er mangelfull. SRY har også etterlyst forskning om arbeidslivets framtidige kompetansebehov og dimensjonering av opplæringstilbudet, og om forskjeller mellom ulike bransjer som rekrutterer fagarbeidere. Rådet har argumentert for at vinklingen i forskningen om de som avbryter opplæringsløpet i større grad bør være individorientert.

Rådet har kommet med flere konkrete forslag om forbedringer av eksisterende statistikker og utvikling av nye. Utdanningsdirektoratet har imøtekommet forslagene med en solid satsning på å utvide fag- og yrkesopplæringsstatistikken. Statistikkespertisen i direktoratet har blitt samlet i en egen avdeling. En del av statistikkutviklingen har vært (og er fremdeles) knyttet til arbeidet med NKVS-FY. Som tidligere nevnt, har SRY mulighet til å påvirke dette arbeidet gjennom sine representanter i referansegruppen og styringsgruppen for NKVS-FY.

2.3 Frafall

SRY har hatt flere sentrale saker knyttet til frafall på dagsorden, blant annet Ny GIV, praksisbrevordningen og en rekke utredningssaker. SRY har både gitt råd i forbindelse med gjennomføringen av utredninger og foreslått egne utredningsprosjekter.

Ny GIV

SRY har fulgt forsøk myndighetene har iverksatt i tilknytning til gjennomføring. Ny GIV-satsingen mot frafall, som ble lansert høsten 2010, er et eksempel. Ny GIV var temasak i møtet SRY gjennomførte 9. juni 2011. Kunnskapsdepartementet presenterte satsningen. Ny GIV er et treårig prosjekt som har som mål å etablere et varig samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner for å få flere ungdommer til å fullføre og bestå videregående opplæring. Myndighetene har iverksatt både nasjonale og lokale tiltak som ledd i satsningen. Presentasjonen av satsingen ble meget godt mottatt av SRYs medlemmer.

Praksisbrevordningen

Praksisbrevordningen er et annet eksempel på SRYs engasjement i gjennomføringsspørsmålet. Da praksisbrevordningen først ble tatt opp som sak i SRY, var det knyttet til et oppdragsbrev fra KD til Utdanningsdirektoratet. Oppdragsbrevet gjaldt implementeringen og reguleringen av praksisbrevforsøket. Direktoratet la i september 2010 fram et notat i SRY som bygget på et begrenset kunnskapsgrunnlag. I dette notatet var hovedkonklusjonen at myndighetene bør

avvente eventuell innføring av praksisbrevordningen til forsøket er avsluttet og evaluert. SRY støttet denne konklusjonen og ba direktoratet om å legge saken fram for de faglige rådene og SRY når rapporten fra evalueringen foreligger.

I 2011 orienterte Kunnskapsdepartementet SRY om at KD hadde mottatt anbefalingene fra direktoratet angående praksisbrevet. Det ble sagt at det ikke vil være mulig å innføre ordningen i 2012, og tidligst fra 2013 fordi det ville kreve lovendringer. Fylkeskommunene kunne fortsette ordningen som forsøk inntil videre. Mot slutten av oppnevningsperioden orienterte KD direktoratet om at de vil vurdere om praksisbrevet skal innføres som en permanent ordning. Vurderingen vil inngå i den kommende stortingsmeldingen om Kunnskapsløftet, som skal ferdigstilles i 2013.

Andre utredninger

SRY har fulgt større utredningsarbeider og kommet med innspill og anbefalinger underveis. Utredningen av rett til læreplass og inntil fireårig opplæring/forsterket alternativt løp i Vg3 har på dagsorden i flere SRY-møter i siste halvdel av oppnevningsperioden (fast orienteringssak siden desember 2010).

Utdanningsdirektoratets arbeid med utredningen av rett til læreplass og inntil fireårig opplæring/forsterket alternativt løp i Vg3 var forankret i et eget oppdragsbrev fra KD. Partene deltok i referansegruppen for utprøvingen.

Referansegruppen gjennomførte tre møter i perioden mars–mai 2011.

Utdanningsdirektoratet fikk ansvaret for å gjennomføre utredningen om rett til læreplass. Direktoratet anbefalte, blant annet etter råd fra SRY, at rett til læreplass ikke bør lovfestes.

Ved siden av å følge forsøk og utredninger myndighetene satte i gang i løpet av perioden, meldte SRY også inn behov for gjennomføring av andre typer forsøk. SRY vedtok i 2011 å anbefale et forsøk med Vg3 over to år i skole med igangsetting høsten 2011. Utprøvingen skulle følges tett av et forskningsmiljø og evalueres. En arbeidsgruppe med representanter fra partene i SRY skulle bidra i utformingen og gjennomføringen av oppdraget. Det skulle utredes nærmere hva som skjer med personer som verken er registrert som elev i skole eller som lærling året etter gjennomført Vg2. Videre skulle muligheten for at yrkesopplæringsnemndene kunne involveres i arbeidet for å bedre dimensjonerings- og formidlingsprosessene utredes.

I denne saken fulgte ikke Utdanningsdirektoratet SRYs råd. Direktoratet anbefalte KD å la være å gjennomføre en utprøving av en ny nasjonal modell for et inntil fireårig forsterket alternativt løp i Vg3. Direktoratet anbefalte at allerede iverksatte tiltak i stedet burde videreføres, følges tett og evalueres systematisk.

KD valgte å følge SRYs vedtak om forsterket alternativt løp i Vg3 i stedet for rådet fra Utdanningsdirektoratet. KD besluttet å invitere fylkene til å sette i gang en utprøving av forsterket alternativt løp i Vg3 for elever som ikke får læreplass. Saken ble tatt opp med fylkesutdanningssjefene. De viste til at flere fylker allerede hadde opplegg med ulike former for praksisbasert opplæring for de som

stod uten lære plass. Fylkene mente at det var behov for en utprøving av holdbare alternativer til ordinære lære plasser, og at videre utviklingsarbeid skulle ta utgangspunkt i kartlegging som allerede var gjennomført om alternative modeller. Fylkeskommunene har satt i gang en kartlegging av de erfaringene som er gjort. Saken vil bli drøftet videre på bakgrunn av denne kartleggingen.

SRY har vært opptatt av å ha god kvalitet på dokumentasjon om status om frafall i videregående opplæring. Slik kunnskap gir grunnlag for å utvikle mer målrettede tiltak. SRY har også holdt seg informert om hvordan diskusjonene om gjennomføring og frafall arter seg også utenfor Norge. Medlemmene har blant annet fått en presentasjon av OECD-rapporten "Taking on the Completion Challenge". Rapporten er en analyse av eksisterende internasjonal forskning om frafall og gjennomføring i videregående opplæring. Etter presentasjonen konstaterte SRY at mange land i Europa har mange av de samme utfordringene som Norge når det gjelder gjennomføring.

2.4 Internasjonalisering

I perioden 2008-2012 behandlet SRY flere internasjonale saker. Rådet diskuterte blant annet behovet for en ordning for godkjenning av utenlandsk utdanning og europeiske verktøy for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i fag- og yrkesopplæringen. Medlemmer i SRY deltok på internasjonale konferanser, og rådet gjennomførte også trestudiebesøk i utlandet i perioden. SRY har tatt initiativ til å øke kunnskapen om internasjonal utvikling innenfor fag- og yrkesopplæringen. Presentasjoner av EUs Københavnprosess, OECDs politikkstudie på yrkesfagområdet og ReferNet-rapportene har stått på dagsorden.

Ordninger for godkjenning av utenlandsk utdanning

SRY har tatt initiativ til å styrke det europeiske samarbeidet om fag- og yrkesopplæringen. Dette har blant annet skjedd gjennom behandling av forslag om prosedyrer for godkjenning av opplæring personer har gjennomført i utlandet som tilsvarer Vg1 og/eller Vg2 i et yrkesfaglig utdanningsprogram. SRY har anbefalt at et nasjonalt organ bør fastsette godkjenningsprosedyrer.³ Begrunnelsen er at Norge mangler faglært arbeidskraft i flere fag. Derfor er det behov for ordninger som gjør det lett for arbeidstakere fra andre land å få vurdert sin fagkompetanse opp mot en norsk fagutdanning.

Rådet mente at slik nasjonal prosedyre ville legge til rette for rettferdige og riktige vurderinger med legitimitet i arbeidslivet. Videre mente SRY at fylkeskommunen burde foreta selve vurderingen. Rådet sluttet seg dermed til Utdanningsdirektoratets forslag om at fylkeskommunen burde ha ansvaret for å godkjenne opplæring i utlandet tilsvarende Vg1 og/eller Vg2 i yrkesfaglige

³Utkast til nye bestemmelser om godkjenning av opplæring i utlandet tilsvarende Vg1 og/eller Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram.

utdanningsprogrammer. SRY anbefalte myndighetene å utvikle en nasjonal veileder for godkjenningsarbeidet.

SRY fikk ikke gjennomslag i KD for denne anbefalingen. Statsråden mente at European Qualification Framework (EQF), rammeverket for å sammenligne utdanninger på tvers av land, ville lette arbeidet med gjensidig godkjenning og kanskje i stor grad fjerne behovet for en særskilt godkjenningsordning. I et innlegg i Stortingets spørretime meddelte statsråden at hun av den grunn hadde besluttet ikke å innføre en godkjenningsordning.⁴

Internasjonalt arbeid med kvalitet i fag- og yrkesopplæringen

Københavnprosessen og Bordeaux-erklæringen var viktige årsaker til at SRY bestemte seg for å prioritere arbeid med internasjonalisering, og da særlig europeisk samarbeid om fag- og yrkesopplæring. SRY har blant annet vist interesse for implementeringen av de europeiske verktøyene ECVET, EQF og EQAVET. SRY har understreket at det er opp til norske myndigheter å bestemme hvordan landet skal følge opp utdanningspolitiske anbefalinger fra EU. SRY mener at verktøyene EU implementerer må få en tydelig nasjonal politisk forankring med en klar prioriteringsstrategi.

SRY videreførte diskusjonen om dokumentet "Nasjonale føringer for kvalitet i fag- og yrkesopplæringen", som Utdanningsdirektoratet sendte til KD i 2006. SRY mente at føringene direktoratet beskrev i dokumentet langt på vei imøtekom EUs anbefaling om utarbeidelse av deskriptorer for fag- og yrkesopplæringen, som ernetfelt i EQAVET-anbefalingen.⁵ SRY vedtok å støtte målene og hovedlinjene i dokumentet fra direktoratet. SRY anbefalte myndighetene å utvikle nasjonale kvalitetssikringssystemer for fag- og yrkesopplæringen som er i samsvar med EQAVET.

For EU er EQF et helt sentralt verktøy for å bygge et felles europeisk utdannings- og arbeidsmarked. Kvalifikasjonsbegrepet ("qualifications") står sentralt i EQF. Etter en presentasjon av EQF diskuterte SRY hvilken betydning "qualifications" vil få for Norge. SRY diskuterte hvorvidt Norge har samme behov for et kvalifikasjonsrammeverk som en del andre land. Uavhengig av hvor stort det eventuelle behovet for et slikt rammeverk skulle vise seg å være, mente SRY at Norge som en del av et europeisk fellesskap burde delta i diskusjonene om mobilitet på tvers av landegrensene.

Deltagelse på internasjonale møter og konferanser

SRY har deltatt på internasjonale møter og konferanser i perioden. SRY var blant annet involvert i gjennomføringen av OECDs studie av norsk fag- og yrkesopplæring i 2008. Utdanningsdirektoratet koordinerte studien, som skulle

⁴ Les hele svaret her: <http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2010-2011/110209/ordinarsporretime/3/>

⁵ EQAVET = European Quality Assurance in vocational education and training, se *Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the establishment of a European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training*

undersøke hvordan fag- og yrkesopplæringen best kunne imøtekomme arbeidslivets behov. I avslutningen av foregående periode vedtok SRY problemstillingene OECD skulle undersøke, og OECD konsulterte SRY under besøket til Norge. I inneværende periode ga SRY kommentarer på et rapportutkast fra OECD med anbefalinger til Norge. Da OECD sendte utkast til sammenlignende rapport (med tittelen "Learning for Jobs") fra de 17 landene som deltok på studien, var SRY med på å påvirke OECDs endelige anbefaling om gode fag- og yrkesopplæringssystemer. SRY mente OECD var for arbeidsgiverorientert, og at gode systemer for partssamarbeid om fag- og yrkesopplæring også må innebære involvering av arbeidstagerorganisasjoner. OECD tok hensyn til det i den endelige anbefalingen.

Som oppfølging av studien inviterte SRY i samarbeid med Utdanningsdirektoratet til et nordisk seminar om "Learning for Jobs" høsten 2009. Nordiske representanter for trepartssamarbeidet deltok, og hovedtemaet for samlingen var kvalitet i fag- og yrkesopplæringen. Ifølge mandatet til SRY skal rådet "tilegne seg den mest relevante og treffsikre informasjon slik at rådet kan ligge i forkant av utviklingen innen yrkesopplæring". SRY inviterte derfor de andre nordiske landene til å være med å diskutere de fire prioriterte temaene (kvalitet, frafall, forskning og dokumentasjon, og internasjonalisering).

Studiereise

I oktober 2009 var SRY på studiereise Thessaloniki i Hellas. Stedet ble valgt fordi Cedefop, EUs senter for fag- og yrkesopplæring, ligger her, og fordi konferansen "Qualifications for lifelong learning and employability" ble arrangert på denne tiden. Sentrale spørsmål som ble reist under konferansen var blant annet hvordan man skal holde Qualifications oppdatert, og hvordan man kan tilpasse systemet til voksne og motivere voksne med lav eller ingen utdanning til å skaffe seg en utdanning. Flere av SRYs medlemmer deltok på konferansen før den egentlige studieturen og SRY-møtet. Hele SRY møtte representanter for Cedefop og fikk diskutert spørsmål av interesse for begge parter. SRYs medlemmer fikk en god forståelse for hvordan Cedefop jobber.

I september 2010 var SRY på studiereise til København. Rådet fikk møte representanter fra Undervisningsministeriet som redegjorde for dansk fagopplæring, kvalitetsarbeid og partssamarbeid. I tillegg holdt representanter fra dansk LO, faglige utvalg i byggebransjen, den merkantile bransjen og industrien innlegg. Innleggene ble etterfulgt av faglige diskusjoner.

SRY var på studiereise i Østerrike i september 2011. Temaet for studiebesøket var kvalitet. Østerrike ble valgt fordi landet har kommet langt i sitt arbeid med kvalitetssystemer for fag- og yrkesopplæringen. Helt fra starten av har landet deltatt aktivt i det europeiske samarbeidet om kvalitet og vært en av motorene i etableringen av det europeiske rammeverket for kvalitetssikring (EQAVET).

Østerrike har et eget kontor, ARQA-VET, som er offisielt EU-kontaktpunkt og serviceinstitusjon for alle spørsmål knyttet til kvalitet i fag- og yrkesopplæringen

i Østerrike. ARQA-VET var vertskapet for besøket. I tillegg til ARQA-VET møtte SRY også representanter fra myndighetene (Ministeriet for utdanning og kultur) og ÖIBF (Österreichisches Institut für Berufsbildungsforschung), som er et forskningsinstitutt på fag- og yrkesopplæring.

SRY sa seg meget fornøyd med besøket og mente det var nyttig å få mer inngående kjennskap til den østerrikske modellen for fag- og yrkesopplæringen. Hovedinntrykket var at Østerrike har en mer fleksibel opplæringsmodell enn Norge, selv om Østerrike og Norge har nokså lik næringsstruktur.

2.5 Andre saker

Finanskrisene i 2008 og 2011

Regjeringen vedtok i 2008 en tiltakspakke for å møte virkningene av den daværende finanskrisen. I den forbindelse ba KD SRY om å kommentere behov for ytterligere tiltak dersom den økonomiske situasjonen skulle forverre seg. SRY ble spesielt bedt om å kommentere krise-/tiltakspakkens mulige effekt på antallet lærekontrakter. Et av formålene med tiltakspakken var å sikre videreføring av allerede inngåtte kontrakter.

SRY var positiv til tiltakene som rettet seg mot lærlinger, lære kandidater og voksne. Rådet mente imidlertid at offentlig sektor ikke gjorde nok for å bedre tilgangen på læreplasser. SRY ba derfor myndighetene om å legge større press på offentlige institusjoner og foretak og anmode dem om å ta et større ansvar for inntak av lærlinger. SRY poengterte ellers at tiltakene mot lærebedrifter burde differensieres, fordi bedrifter innen ulike programområder har ulike kulturer og tradisjoner for inntak av lærlinger. At læringstilskuddet økte, var ifølge SRY ikke nok til å løse krisen.

Direktoratet oppfordret Kunnskapsdepartementet til å ta med innspillene fra SRY i sitt videre arbeid med finanskrisen.

Sekretariatet for SRY konstaterte høsten 2011 ny uro i finansmarkedene, med en påfølgende økt ungdomsledighet i Europa. Av frykt for at dette skulle spre seg til Norge, anbefalte sekretariatet at partene i arbeidslivet, SRY og Utdanningsdirektoratet burde utforme en beredskapsplan for inntak av lærlinger ved lavkonjunktur. SRY behandlet forslaget 8. desember 2011 og vedtok å nedsette en arbeidsgruppe med representanter fra KS, fire faglige råd og lærerorganisasjonene. Gruppen tar sikte på å komme med et forslag til beredskapsplan i SRY-møtet 8. juni 2012.

3. Framtidige oppgaver og utfordringer ^{v/} leder for SRY, Rolf Jørn Karlsen

Arbeidet i perioden 2008–2012 har i stor grad handlet om rammene for kvalitet, både nasjonalt og internasjonalt. SRY vil videreføre dette viktige arbeidet i oppnevningssperioden 2012–2016 ved å prioritere de prinsipielle diskusjonene. Rådet har rettet stor oppmerksomhet mot rammevilkårene for fag- og yrkesopplæringen, og vil fortsette med det.

SRY vil i den neste fireårsperioden stå foran store nye oppgaver og utfordringer. Først og fremst vil den kommende stortingsmeldingen om Kunnskapsløftet bli viktig for arbeidet til rådet i tiden som kommer. Kunnskapsdepartementet har signalisert at de ønsker tett kontakt med SRY og de faglige rådene. Denne invitasjonen må vi gripe, og vi må fremme synspunkter og ideer overfor arbeidsgruppen som skriver meldingen.

SRY må fortsette å arbeide med de fire hovedtemaene for perioden 2008 til 2012: forskning og dokumentasjon, internasjonalisering, kvalitetsutvikling og frafall. Forskningen må kobles til politikken og få en tydeligere plass på dagsorden. Vi må i større grad konsentrere oss om enkeltområder forskningen kan ta for seg og for eksempel be myndighetene om å utlyse forskningsprosjekter om voksne og arbeidsinnvandrere.

Det gjenstår mye før voksne har et tilbud som gir gode muligheter for å oppnå fagbrev. Signaler fra KD så langt tyder på at de voksne ikke vil bli viet plass i stortingsmeldingen. Realkompetansevurdering og livslang læring er sentrale temaer av betydning for voksnes muligheter.

Arbeidsinnvandringen må bli et viktig tema. Kvaliteten på utenlandske arbeidere og deres muligheter til å oppdatere sin kompetanse eller å fylle på med nytt er en utfordring. En annen er hvilken betydning stor arbeidsinnvandring vil få for fagopplæringen og om det vil påvirke mange av fagenes attraktivitet.

SRY har etablert kontakt med fylkesnivået og arrangert et møte med yrkesopplæringsnemndene. SRY må fortsette å være opptatt av hva som skjer i fylkene.

SRY må aktivt ta del i utviklingen av kvalitetsvurderingssystemet som skal være ferdig i 2013 og implementert i 2015.

SRY bør være opptatt av internasjonale forhold også i neste oppnevningssperiode. Prosessene som EU driver, EQF, ECVET og EQAVET, vil være viktig. SRY har gjentatte ganger etterlyst klare politiske føringer for det internasjonale arbeidet, og venter fortsatt på dette. SRY bør vurdere om rådet i større grad også skal se utover EU. SRY kan for eksempel bidra med sin kompetanse om fag- og yrkesopplæring i bistandssammenheng.

Selv om SRYs mandat er å være opptatt av yrkesopplæring på videregående nivå, er det som skjer med fagskolen og mulighetene for overgang til høyere utdanning, av betydning for rådets arbeid. Selv om SRY tydelig skal formidle at en fagutdanning er en god utdanning som gir høy status, vil en fagopplæring som stopper med et fagbrev være mindre attraktiv enn en fagopplæring som gir gode muligheter til videre yrkesrettet karriere og utdanning. Derfor vil temaer som fagskolen, Y-veien og bachelorstudier for fagarbeidere være av betydning for SRY i neste oppnevningsperiode.

Vedlegg 1 Medlemsoversikt i SRY i perioden 2008 - 2012

Rolf Jørn Karlsen (nestleder)	LO	Fellesforbundet
Olav Kvam	Spekter	Spekter
Tor-Arne Solbakken	LO	LO
Bente Søgaard	YS	YS
Mette Henriksen Aas	LO	Fagforbundet
Inger Lise Blyverket	HSH	HSH
Inge Fornes	KS	Nord-Trøndelag fylkeskommune
Christine Norum	KS	KS
Espen Lynghaug (leder)	NHO	NHO
Liv Ragnhild Teig	NHO	NHO
Ragnhild Lied	Utdanningsforbundet	Utdanningsforbundet
Turid Semb	FAD	FAD
Angelica Olsen	EO	EO
Kjersti Flåten	KD	KD
Øystein Gudbrands	LO Stat	LO Stat
Trond Bergene	Spekter	Spekter
Benedikte Sterner	LO Stat	LO
Kristin Vik	YS	YS
Tove Johansen	LO Stat	EL&IT
Anne Eggen Lervik	HSH	HSH
Øyvind Sørensen	KS	Vestfold FK
Lars Møllerud	KS	KS
Tone Kjersti Belsby	NHO	Norsk Industri
Helge Halvorsen	NHO	NHO
Astrid K. Moen Sund	Utdanningsforbundet	Utdanningsforbundet
Klara Bøe	FAD	FAD
Ingrid Liland	EO	EO
Kjersti Milvartsen	KD	KD

Vedlegg 2 Tall fra Utdanningsdirektoratets regnskapssystem for perioden 2008-2011

År	Prosjekt	Prosjekt (T)	Budsjett	Beløp	Rest
2008	15706	Samarbeidsrådet for yrkesopplæring	566 000	348 699	217 301
2009	15706	Samarbeidsrådet for yrkesopplæring	492 000	402 652	89 348
2010	15706	Samarbeidsrådet for yrkesopplæring	295 000	388 706	-93 706
2011	15706	Samarbeidsrådet for yrkesopplæring	453 250	302 580	150 670
2012	15706	Samarbeidsrådet for yrkesopplæring	355 000		